

reco[®] 4 bonds

F&C Investments

2e kwartaal 2011

F&C
Investments

Inhoud

Introductie	3
Highlights	3
Vertrouwelijkheid	3
<hr/>	
Engagement per sector	4
Basismaterialen	4
Consumentengoederen	13
Consumentendiensten	15
Financiële ondernemingen	18
Gezondheidszorg	22
Industriële ondernemingen	25
Olie en gas	27
Technologie	35
Telecommunicatie	36
Nutsbedrijven	37
<hr/>	
Engagement per sector (vertrouwelijk)	38
Basismaterialen	38
Consumentengoederen	39
Financiële ondernemingen	40
Industriële ondernemingen	42
Olie en gas	43
<hr/>	
Doelstellingen actief aandeelhouderschap	49
<hr/>	
Engagement per onderneming	51

Introductie

In dit vertrouwelijke responsible engagement overlay-verslag voor bedrijfsobligaties (reo® 4 bonds) vindt u gedetailleerde informatie over de actieve contacten die F&C namens u met ondernemingen heeft gehad, met als doelstelling het beschermen van de belangen van investeerders, het stimuleren van verantwoord ondernemen, het waarborgen van de creditrating en het minimaliseren van risico. Dit wordt bereikt door de krachten van aandeel- en obligatiehouders te bundelen. Dat dit verslag voor een deel ook vertrouwelijk is, doet recht aan het feit dat veel van het succes dat wij boeken bij het stimuleren van positieve veranderingen bij ondernemingen is gestoeld op het opbouwen van vertrouwen en op het respecteren van vertrouwelijkheid. Zijn onze actieve inspanningen toch al publiekelijk bekend of brengen ze in onze optiek de voortgang van de dialoog niet in gevaar, dan kunt u ze terugvinden in onze openbare reo®-viewpoints, die in tegenstelling tot deze vertrouwelijke rapportage vrij zijn voor publicatie.

Highlights

Het afgelopen kwartaal hebben we 335 ondernemingen actief angesproken en hebben we 133 mijlpalen geboekt. Bij F&C spreken we van zo'n mijlpaal als het beleid, de prestatie of het gedrag van een onderneming door tussenkomst van F&C verbeterd. Tot die mijlpalen behoort onder andere:

- **Xstrata** heeft een verklaring gepubliceerd waarin duidelijk het verband wordt aangegeven tussen duurzame ontwikkeling en de beloning op alle niveaus van de organisatie. Bonusdoelstellingen voor locatiemanagers, mijnopzichters en andere medewerkers zijn direct gekoppeld aan het signaleren van duurzaamheidsrisico's en het realiseren van goede prestaties. Voor de bedrijfstop wordt bij de bezoldiging rekening gehouden met gezondheid en veiligheid, milieuprestaties en contacten met de gemeenschap. Door die koppeling wordt het personeel geprikkeld om de risico's op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur zoveel mogelijk te beperken.
- **ArcelorMittal** heeft groepsbreed mensenrechtenbeleid ontwikkeld en gepubliceerd. Dat beleid bestrijkt onder andere belangrijke factoren als de inzet van particuliere veiligheidsdiensten en de rechten van de inheemse bevolking. Naarmate de mijnbouw- en staalactiviteiten worden uitgebreid naar landen met hogere risico's (onder andere Liberia en Kazachstan) is een sterk mensenrechtenbeleid van belang voor een goede aanpak van de relaties met lokale gemeenschappen. Ook is dit belangrijk voor het verkrijgen en behouden van concessievergunningen en voor gepaste veiligheidsmaatregelen die nodig zijn voor een soepel verlopend project.
- **GlaxoSmithKline** heeft aan de beloning van de Amerikaanse verkooporganisatie doelstellingen toegevoegd voor onder andere feedback van klanten en wetenschappelijke kennis. Voorheen werden verkopers alleen beloond voor het volume afgezette geneesmiddelen. De nieuwe beloningsregeling stimuleert een meer verantwoorde verkoop van medicijnen. Ook wordt voorkomen dat de onderneming van de toezichhouder flinke boetes krijgt voor twijfelachtige marketingpraktijken.

Vertrouwelijkheid

Dit verslag is deels vertrouwelijk. De mate van vertrouwelijkheid wordt daarbij als volgt gedefinieerd:

Vertrouwelijk – niet voor publicatie: deze onderdelen zijn bestemd voor intern gebruik door de klanten van F&C en mogen niet worden gepubliceerd of aan een breder publiek worden gecommuniceerd.

Publieke informatie – de informatie kan na de aangegeven datum worden behandeld als niet-vertrouwelijk:

Die datum valt meestal zes maanden na de publicatiedatum van de rapportage waarin de onderdelen voor het eerst verschenen. Na die datum kunnen de bewuste onderdelen worden gebruikt in uw communicatie naar deelnemers en/of andere belanghebbenden.

Neemt u bij twijfel over de mate van vertrouwelijkheid en welke informatie er al dan niet vrij is voor publicatie voordat u tot publicatie overgaat contact op met F&C.

Toelichting

De van externe bronnen of derden ontvangen gegevens in deze rapportage zijn mogelijk niet door F&C Management Limited geverifieerd; alle door F&C Management Limited verstrekte gegevens zijn gebaseerd op berekeningen per 30/06/2011.

Deze reo® 4bonds-rapportage doet verslag van de belangrijkste engagementactiviteiten die F&C het afgelopen kwartaal heeft uitgevoerd ten behoeve van de beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. Deze rapportage geeft dan ook geen complete weergave van de engagementactiviteiten die F&C heeft uitgevoerd met betrekking tot de totale beleggingsportefeuille die F&C ten behoeve van de geadresseerde onder (fiduciair) beheer heeft.

Engagement per sector

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

ANGLO AMERICAN

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Strategie klimaatverandering; Biodiversiteitsbeheer; Water; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Veiligheid; Gezondheid en veiligheid; Arbeidsomstandigheden (Overige); Rapportage en informatieverschaffing; Actieve contacten met belanghebbenden

Activiteit

F&C heeft een presentatie bijgewoond van de CEO, de Voorzitter en het duurzaamheidsteam van Anglo American, waarin een update werd gegeven over de laatste ontwikkelingen in de duurzaamheidsstrategie en -prestaties. F&C heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om het topmanagement over de voorgenomen grote koper- en goudmijn Pebble in Alaska toe te lichten. Op deze mijn is kritiek gekomen van milieugroeperingen en de inheemse bevolking van Alaska. Volgens hen heeft de voorgenomen mijn een nadelig effect op de lokale visserij en ecosystemen. We hebben de onderneming vooral gevraagd om de rol van het topmanagement op deze locatie toe te lichten en om meer duidelijkheid te verschaffen over hoe het ervoor staat met de invoering van de aanbevelingen die uit de beoordeling door derden naar voren zijn gekomen.

Reactie

De CEO en Voorzitter zijn in maart naar Alaska geweest voor direct overleg met de inheemse bevolking van Alaska. De onderneming heeft de speech gepubliceerd die de CEO daar heeft gehouden. In die speech komen de zorgen in de gemeenschap openlijk aan de orde. De onderneming is ervan overtuigd dat de mijn duurzaam kan worden geëxploiteerd, zonder nadelige effecten voor de lokale visserij en dat de regio kan profiteren van de economische investering. Anglo American heeft daarnaast benadrukt dat de mijn geen doorgang zal vinden als er ernstige gevolgen voor het milieu aan het licht worden gebracht door de regelgevende milieuintanties of door Keystone, de onafhankelijke organisatie die belast is met het overleg met de gemeenschap. De uitkomsten van dat onderzoek zijn eind 2012 beschikbaar.

Analyse en vervolgstappen

De mijn is nog niet door de overheid goedgekeurd. Het is niet denkbeeldig dat het project spaak loopt als de publieke tegenstand toeneemt. F&C heeft er bij de onderneming op aangedrongen de informatieverschaffing over Pebble te verbeteren. Dat de onderneming er over de beschuldigingen ten aanzien van de visserij en het milieu het zwijgen toe doet, is zorgwekkend. De publicatie van de speech is een transparantieverbetering, maar F&C ziet graag een evenwichtiger berichtgeving vanuit de onderneming. Onder andere een erkenning van sommige lokale punten van zorg en meer informatie over de voortgang van Keystone (een geloofwaardige organisatie in onze optiek) en over rapporten van de regelgevende milieu-instanties. Wij blijven de externe kritiek op de voet volgen en dringen er bij de onderneming op aan de informatievoorziening te verbeteren.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

ANGLO AMERICAN

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Strategie klimaatverandering; Biodiversiteitsbeheer; Water; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Veiligheid; Gezondheid en veiligheid; Arbeidsomstandigheden (Overige); Rapportage en informatieverschaffing; Actieve contacten met belanghebbenden

Activiteit

F&C is naar Colombia afgereisd voor een bezoek aan Cerrejón (een kolenmijn van Anglo American), BHP Billiton en Xstrata. De mijn, één van de grootste open kolenmijnen ter wereld, heeft in het verleden de lokale gemeenschap gedwongen te verhuizen en zich aan schendingen van de mensenrechten schuldig gemaakt. Dit heeft de reputatie van de mijn geen goed gedaan. In 2007 heeft de onderneming een onafhankelijke commissie opdracht gegeven de duurzaamheidspraktijken en relatie met getroffen lokale gemeenschappen te onderzoeken. Bij ons bezoek hebben we onder andere gesproken over de invoering van de aanbevelingen van de commissie en hebben we de onderneming aan de tand gevoeld over de beheersing van de risico's van de activiteiten in La Guajira (één van de armste regio's van het land), dat in de ban is van de conflicten en corruptie.

Reactie

De aanpak met betrekking tot de nieuwe vestiging van Cerrejón is inmiddels afgestemd op de normen van de International Finance Corporation (IFC). Uitgebreid overleg met de gemeenschap en de actieve deelname van maatschappelijke groeperingen maken deel uit van het proces. De onderneming heeft in het kader van de maatschappelijke strategie een specifiek plan ontwikkeld voor de relatie met de lokale gemeenschap. Doel van dat plan is om de maatschappelijke effecten van de bedrijfsactiviteiten te verminderen en om het vertrouwen van de lokale gemeenschap te winnen, inclusief de inheemse bevolking. Het speciale mensenrechtenprogramma van de onderneming bestrijkt onder andere zaken als de relatie met de gemeenschap, arbeidspraktijken, klachtenprocedures en andere aandachtspunten op het gebied van veiligheid en mensenrechten. De onderneming ondersteunt daarnaast de vergroting van de weerbaarheid van lokale belanghebbenden. Lokale en regionale instanties worden opgeroepen corrupte praktijken in de beheersing van de opbrengsten uit hulpbronnen te elimineren en de verantwoording te versterken.

Analyse en vervolgstappen

Bij ons bezoek bleek duidelijk dat het management van Cerrejón zeker doordrongen is van de belangrijke rol die de onderneming speelt in de economische ontwikkeling van het land en in La Guajira in het bijzonder. Bovendien is men zich bewust van de taak die er ligt in de duurzame ontwikkeling van deze regio. Na een turbulente periode aan het begin van de eeuw heeft de onderneming de MVO-aanpak aanzienlijk versterkt. Cerrejón laat zich inmiddels leiden door 'best practice'-normen bij de beheersing van de maatschappelijke en milieueffecten van de activiteiten. Dit is van essentieel belang voor het behoud van het maatschappelijke bestaansrecht van de onderneming. F&C houdt de geplande expansie van de mijnbouwterreinen nauwlettend in de gaten en richt zich daarbij op de beheersing van de aanpak met betrekking tot de nieuwe vestiging, biodiversiteit en watereffecten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

ANGLOGOLD ASHANTI

(ZA)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Ecosystemen (Overige); Milieunormen; Afval en recycling; Ethiek (Overige); Veiligheid; Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Rapportage en informatieverschaffing; Actieve contacten met belanghebbenden

Activiteit

F&C heeft een bezoek gebracht aan de dochteronderneming in Colombia om van gedachten te wisselen over de mijnbouwexploratieactiviteiten. AngloGold Ashanti heeft in de regio Tolima een belangrijke goudvondst in een bosreservaat gedaan. Op diezelfde plek ontspringen ook rivieren die van essentieel belang zijn voor de drinkwatervoorziening en landbouwactiviteiten. Het project kan rekenen op publiek verzet door de zorg over waterverontreiniging en aantasting van het waterbassin. Wij hebben de onderneming aangemoedigd om bij het exploratieproces rekening te houden met ecosysteemdiensten, gezondheid & veiligheid, zorgen die in de lokale gemeenschap spelen en veiligheidskwesties. Ook hebben we aangedrongen op een regelmatige en systematische verslaglegging aan belanghebbenden. We hebben verder gepleit voor constructief overleg met lokale en nationale milieuintstanties.

Reactie

De onderneming heeft in de fase van de projectontwikkeling een evaluatie van de milieueffecten uitgevoerd om de exploratie-effecten op het milieu in kaart te brengen en te beoordelen. De uitkomsten van de evaluatie zijn in de beheersystemen verwerkt en er is een milieuoördinator ter plaatse benoemd. Het bewuste gebied staat officieel te boek als bosreservaat, maar door het grazen van vee en landbouwactiviteiten in het verleden is al sprake van aanzienlijke ontbossing. De onderneming heeft verder toezichthouders ter plaatse aangesteld, met verantwoordelijkheid voor regelmatig overleg met belanghebbenden over de sociaal-economische en maatschappelijke effecten van het project. Vertegenwoordigers uit de gemeenschap, NGO's en lokale en regionale instanties worden uitgenodigd om aan dat overleg deel te nemen. Tot slot heeft de onderneming de handen ineengeslagen met andere mijnbouwconcerns in Colombia. In de vorm van een 'grootschalige' mijnbouwcommissie wordt samen met de overheid duidelijkheid gegeven in de wet- en regelgeving.

Analyse en vervolgstappen

Als de exploratie positief uitvalt, wordt het goudmijnproject van AngloGold Ashanti in Colombia één van de grootste open goudmijnen in Zuid-Amerika. Een goede beheersing van de maatschappelijke en milieueffecten is van essentieel belang voor het bestaansrecht en de verbetering van de financiële prestaties van de onderneming. We houden de voortgang van het project scherp in de gaten en stimuleren de onderneming om een uitgebreide 'due diligence' uit te voeren op het gebied van milieu, maatschappij en mensenrechten, zodat deze effecten tijdens de operationele fase goed worden gesignaleerd en beheerst. We zien daarnaast ook graag in de duurzaamheids- en landenrapportage terug op welke manier duurzaamheidsnormen zijn verwerkt in het risicobeheer, de bezoldiging en het dagelijkse operationele beheer.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

BANPU

(TH)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Strategie klimaatverandering; Gezondheid en veiligheid; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft gesproken met Banpu, een kolenmijn- en elektriciteitsconcern in Thailand. Onderwerp van gesprek was de manier waarop duurzaamheidskwesities in de activiteiten worden verankerd, zeker nu de onderneming steeds verder uitbreidt in Azië. F&C heeft gevraagd om meer duidelijkheid over de strategie voor klimaatverandering en over de investeringen in technologie voor opvang en opslag van CO₂. Naar aanleiding van de strategische beslissing van Banpu om via joint ventures nieuwe markten te betreden (zoals Mongolië), heeft F&C er bij de onderneming op aangedrongen om zichtbaar te maken hoe het groepsbeleid op gebieden als veiligheid & gezondheid en anticorruptie ook binnen de nieuwe activiteiten worden uitgerold.

Reactie

Banpu heeft ons over een aantal projecten in Thailand op het gebied van schone energie een toelichting gegeven. Het belangrijkste speerpunt blijft echter de kolenactiva; de onderneming heeft toegezegd voor alle nieuwe projecten passende CO₂-opvangtechnologie te zullen regelen. Het management van Banpu wil graag het centraal geformuleerde beleid voor veiligheid en milieubeheer in de hele groep implementeren en uiteindelijk ook binnen de joint ventures. De onderneming is op dit moment echter nog druk bezig systemen te ontwikkelen waarmee dit in de praktijk kan worden gerealiseerd.

Analyse en vervolgstappen

Als een van de snelst groeiende energieconcerns in de regio Azië/Pacific kan Banpu met haar werkwijze op het gebied van milieu en veiligheid een belangrijke invloed uitoefenen op de sector in de regio. De onderneming geeft blijk van enig inzicht in de belangrijkste effecten maar heeft nog niet veel voortgang geboekt bij de ontwikkeling van passend beleid en geschikte systemen. F&C heeft na het gesprek diverse aanbevelingen gedaan, waaronder het ontwikkelen van een allesomvattende duurzaamheidsstrategie en de inrichting van een goed model voor deugdelijk ondernemingsbestuur waarmee kan worden toegezien op de implementatie en rapportage. Banpu heeft toegezegd de duurzaamheidsbenadering aan de hand van deze aanbevelingen te zullen evalueren.

Risicostatus: Laag Medium Medium/hoog Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

BHP BILLITON PLC

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Water; Biodiversiteitsbeheer; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Veiligheid; Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Mensenrechten (Overige); Arbeidsomstandigheden (Overige); Gezondheid en veiligheid; Rapportage en informatieverstopping; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C is naar Colombia afgereisd voor een bezoek aan Cerrejón (een kolenmijn van Anglo American), BHP Billiton en Xstrata. De mijn, één van de grootste open kolenmijnen ter wereld, heeft in het verleden de lokale gemeenschap gedwongen te verhuizen en zich aan schendingen van de mensenrechten schuldig gemaakt. Dit heeft de reputatie van de mijn geen goed gedaan. In 2007 heeft de onderneming een onafhankelijke commissie opdracht gegeven de duurzaamheidspraktijken en relatie met getroffen lokale gemeenschappen te onderzoeken. Bij ons bezoek hebben we onder andere gesproken over de invoering van de aanbevelingen van de commissie en hebben we de onderneming aan de tand gevoeld over de beheersing van de risico's van de activiteiten in La Guajira (één van de armste regio's van het land), dat in de ban is van de conflicten en corruptie.

Reactie

De aanpak met betrekking tot de nieuwe vestiging van Cerrejón is inmiddels afgestemd op de normen van de International Finance Corporation (IFC). Uitgebreid overleg met de gemeenschap en de actieve deelname van maatschappelijke groeperingen maken deel uit van het proces. De onderneming heeft in het kader van de maatschappelijke strategie een specifiek plan ontwikkeld voor de relatie met de lokale gemeenschap. Doel van dat plan is om de maatschappelijke effecten van de bedrijfsactiviteiten te verminderen en om het vertrouwen van de lokale gemeenschap te winnen, inclusief de inheemse bevolking. Het speciale mensenrechtenprogramma van de onderneming bestrijkt onder andere zaken als de relatie met de gemeenschap, arbeidspraktijken, klachtenprocedures en andere aandachtspunten op het gebied van veiligheid en mensenrechten. De onderneming ondersteunt daarnaast de vergroting van de weerbaarheid van lokale belanghebbenden. Lokale en regionale instanties worden opgeroepen corrupte praktijken in de beheersing van de opbrengsten uit hulpbronnen te elimineren en de verantwoording te versterken.

Analyse en vervolgstappen

Bij ons bezoek bleek duidelijk dat het management van Cerrejón zeker doordrongen is van de belangrijke rol die de onderneming speelt in de economische ontwikkeling van het land en in La Guajira in het bijzonder. Bovendien is men zich bewust van de taak die er ligt in de duurzame ontwikkeling van deze regio. Na een turbulente periode aan het begin van de eeuw heeft de onderneming de MVO-aanpak aanzienlijk versterkt. Cerrejón laat zich inmiddels leiden door 'best practice'-normen bij de beheersing van de maatschappelijke en milieueffecten van de activiteiten. Dit is van essentieel belang voor het behoud van het maatschappelijke bestaansrecht van de onderneming. F&C houdt de geplande expansie van de mijnbouwterreinen nauwlettend in de gaten en richt zich daarbij op de beheersing van de aanpak met betrekking tot de nieuwe vestiging, biodiversiteit en watereffecten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

EURASIAN NATURAL RESOURCES CORP (ENRC)

(VK)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Strategie klimaatverandering; Ethiek (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Mensenrechten (Overige); Gezondheid en veiligheid; Rapportage en informatieverschaffing; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C is samen met andere beleggers met het mijnbouwconcern uit Kazachstan in gesprek gegaan over gezondheid en veiligheid. Aanleiding was het slechte trackrecord van de onderneming op dit gebied; zo zijn er de laatste drie jaar maar liefst 28 mensen om het leven gekomen. We hebben bij de onderneming aangedrongen om de cijfers over veiligheid en gezondheid te verzamelen, te consolideren en erover te rapporteren (over zowel medewerkers als externen). Ook willen we graag meer horen over de geboekte voortgang met nieuwe veiligheidsprogramma's, inclusief de prestaties ten opzichte van kernprestatie-indicatoren en doelstellingen. Technische veranderingen en een slechte veiligheidscultuur zijn de belangrijkste redenen voor ongelukken op het werk. Het is dus zaak dat de onderneming meer trainingen voor medewerkers/externen organiseert en op alle niveaus van het management de verantwoordelijkheid voor gezondheid en veiligheid aanscherpt.

Reactie

De onderneming heeft de afgelopen twee jaar een aantal stappen ondernomen om de arboprestaties te verbeteren, onder andere door: 1) in modernere apparatuur te investeren; 2) veiligheidsprocedures, controles en trainingen te organiseren in overeenstemming met de aanbevelingen van gespecialiseerde adviseurs op arbogebied (DuPont); 3) de status van gezondheid en veiligheid binnen de onderneming te verbeteren en het aantal arbofunctionarissen aanzienlijk uit te breiden; 4) maatstaven voor gezondheid en veiligheid in het bonusbeleid te integreren op het niveau van het Executive Committee, divisie- en lijnmanagement; en 5) de strategie meer toe te spitsen op gedrags- en cultuurverandering.

Analyse en vervolgstappen

De onderneming heeft duidelijk voortgang geboekt met de aanpak van gezondheid en veiligheid; belangrijke uitdagingen liggen er echter nog genoeg. Wij zijn bang dat de recente problemen in het Bestuur, onder andere het verwijderen van onafhankelijke bestuurders en het vervroegde aftreden van de CEO, verdere verbetering in de weg kan staan. F&C houdt de ontwikkelingen scherp in de gaten en zal proberen de bestuursleden en de nieuwe CEO (zodra deze is benoemd) te spreken te krijgen en ervoor te zorgen dat de schijnwerpers op gezondheid en veiligheid gericht blijven. Vooral ook met het oog op de grootscheepse technische veranderingen die samenhangen met de snelle verhoging van het productievolume.

Risicostatus: Laag Medium Medium/hoog Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

EVRAZ GROUP

(RU)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bestuursstructuur; Bezoldiging; Beheersing en rapportage uitstoot; Verontreinigingsbeheersing; Omkoping en corruptie; Ethiek (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Mensenrechten (Overige); Actieve contacten met belanghebbenden; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

We hebben met de onafhankelijke bestuurder van deze verticaal geïntegreerde staalproducent gesproken. F&C heeft er bij de onderneming op aangedrongen om: de onafhankelijke vertegenwoordiging in het Bestuur en in bestuurscommissies te versterken; een senior onafhankelijke bestuurder te benoemen; het Bestuur jaarlijks op effectiviteit te evalueren; betere informatie over de bezoldiging van het topmanagement te verschaffen; en de Britse Bribery Act* na te leven. F&C heeft aanbevelingen gedaan voor de verbetering van de beheersing van gezondheid, veiligheid en milieu (GVM), waaronder:

- 1) ontwikkeling kernprestatie-indicatoren (KPI's) en gegevensverzamelingsystemen;
- 2) formulering groepsbrede doelstellingen;
- 3) rapportage activiteiten van de GVM-bestuurscommissie; 4) toepassing KPI's gezondheid, veiligheid en milieu in bonusregeling topmanagement; en
- 5) vergroting invloed op GVM-beleid en -procedures bij joint ventures.

Reactie

De onderneming zei blij te zijn met onze input, maar wijt veel van de tekortkomingen in het ondernemingsbestuur aan de voorwaarden van de aandeelhouders-overeenkomst tussen de belangrijkste aandeelhouders. Het Bestuur overweegt de instelling van de rol van senior onafhankelijke bestuurder, regelmatige bestuursevaluaties en een eventuele herziening van het bezoldigingsbeleid voor het topmanagement en van de informatievoorziening. De nadruk op gezondheid, veiligheid en milieu hangt samen met de aanscherping van de wet- en regelgeving en toenemende verplichtingen in de landen waarin de onderneming actief is. Dit was aanleiding voor de inrichting van een GVM-commissie op bestuursniveau en een speciale GVM-beheerfunctie. De onderneming verstrekt daarnaast de interne controlesystemen. De klokkenluideregeling wordt gezien als een goed middel om overtredingen van intern beleid en interne regels op het spoor te komen.

Analyse en vervolgstappen

Ondanks dat Evraz niet voldoet aan best practice-normen lijkt men duurzaamheidskwesties en ondernemingsbestuur wel degelijk serieus te nemen. F&C blijft in de dialoog met de onderneming aandringen op betere 'checks & balances' in het Bestuur, zeker gezien de eigendomsstructuur van de onderneming. Wij richten ons op bestuursbenoemingen, selectie van bestuurders en de samenstelling van bestuurscommissies, waar zich als gevolg van ons actieve aandeelhouderschap nieuwe vraagstukken hebben aangediend. We bewaken de GVM-prestaties van de onderneming nauwlettend en hebben een gesprek aangevraagd met de nieuwe GVM-manager. De algehele GVM-strategie en de geboekte vooruitgang bij de uitrol van het nieuwe beheerprogramma voor gezondheid, veiligheid en milieu zullen onderwerp van gesprek zijn.

* Zie reo-viewpoint juni 2011.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

RIO TINTO

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: **Publiek**

Onderwerp: Bezoldiging; Ecosystemen (Overige); Biodiversiteitsbeheer; Ethiek (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Actieve contacten met belanghebbenden; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft samen met het Natural Value Initiative (NVI), een organisatie die het financiële verband tussen ecosystemen en beleggerswaarde onderzoekt, deelgenomen aan een conference call met het hoofd biodiversiteit van Rio Tinto in Australië. Samen met het NVI heeft F&C de onderneming gevraagd naar de sectorleidende toezegging dat Rio Tinto een 'per saldo positief effect' op biodiversiteit wil realiseren en hoe dat er dan in de praktijk uitziet. We hebben ook gevraagd om toe te lichten hoe die biodiversiteitsbenadering van Rio Tinto bij joint ventures wordt toegepast of bij onafhankelijke activiteiten waarin Rio Tinto een aandeel heeft (waaronder de Grasberg-mijn in Indonesië, die door Freeport wordt geëxploiteerd). Tot slot hebben we de onderneming verzocht informatie in het jaarverslag op te nemen over het concurrentievoordeel dat proactief ecosysteembeheer oplevert.

Reactie

De onderneming beschouwt op dit moment de 'per saldo positief effecttoezegging' toezegging als een bron van concurrentievoordeel. Direct bewijs is er niet dat kapitaalberoep hierdoor makkelijker is geworden. Rio Tinto is er echter van overtuigd dat de geloofwaardigheid van de onderneming hierdoor wordt versterkt en dat de kwaliteit van de contacten met overheden, lokale gemeenschappen en andere groeperingen hierdoor is verbeterd. De biodiversiteitsafspraken worden vooralsnog niet standaard opgelegd aan joint ventures waarin Rio Tinto niet de uitvoerend manager is. Wel dringt de onderneming bij partners in belangrijke samenwerkingsverbanden aan op good practice. Rio Tinto werkt verder aan een serie technische publicaties over de gedane biodiversiteitstoezeggingen. Deze worden binnenkort gepubliceerd.

Analyse en vervolgstappen

F&C beschouwt Rio Tinto als een toonaangevende speler op het gebied van biodiversiteitsbeheer. De inspanningen ter bescherming van de fragiele ecosystemen bij een titaanijzerproject in Madagaskar zijn hiervan een goed voorbeeld. We blijven er bij de onderneming op aandringen om ook joint-venturepartners bij niet door Rio Tinto gerunde activiteiten te stimuleren om het biodiversiteitsbeheer te verbeteren. We gaan ook achter een vervolgesprek met de waterbeheerdeskundigen van de onderneming aan. Dit om te praten over klimaatadaptatie en de afhankelijkheid van water van Rio Tinto.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Basismaterialen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

XSTRATA PLC

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Strategie klimaatverandering; Water; Biodiversiteitsbeheer; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Veiligheid; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Gezondheid en veiligheid; Arbeidsomstandigheden (Overige); Actieve contacten met belanghebbenden; Inrichting duurzaamheidskwesities; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C is naar Colombia afgereisd voor een bezoek aan Cerrejón (een kolenmijn van Anglo American), BHP Billiton en Xstrata. De mijn, één van de grootste open kolenmijnen ter wereld, heeft in het verleden de lokale gemeenschap gedwongen te verhuizen en zich aan schendingen van de mensenrechten schuldig gemaakt. Dit heeft de reputatie van de mijn geen goed gedaan. In 2007 heeft de onderneming een onafhankelijke commissie opdracht gegeven de duurzaamheidspraktijken en relatie met getroffen lokale gemeenschappen te onderzoeken. Bij ons bezoek hebben we onder andere gesproken over de invoering van de aanbevelingen van de commissie en hebben we de onderneming aan de tand gevoeld over de beheersing van de risico's van de activiteiten in La Guajira (één van de armste regio's van het land), dat in de ban is van de conflicten en corruptie.

Reactie

De aanpak met betrekking tot de nieuwe vestiging van Cerrejón is inmiddels afgestemd op de normen van de International Finance Corporation (IFC). Uitgebreid overleg met de gemeenschap en de actieve deelname van maatschappelijke groeperingen maken deel uit van het proces. De onderneming heeft in het kader van de maatschappelijke strategie een specifiek plan ontwikkeld voor de relatie met de lokale gemeenschap. Doel van dat plan is om de maatschappelijke effecten van de bedrijfsactiviteiten te verminderen en om het vertrouwen van de lokale gemeenschap te winnen, inclusief de inheemse bevolking. Het speciale mensenrechtenprogramma van de onderneming bestrijkt onder andere zaken als de relatie met de gemeenschap, arbeidspraktijken, klachtenprocedures en andere aandachtspunten op het gebied van veiligheid en mensenrechten. De onderneming ondersteunt daarnaast de vergroting van de weerbaarheid van lokale belanghebbenden. Lokale en regionale instanties worden opgeroepen corrupte praktijken in de beheersing van de opbrengsten uit hulpbronnen te elimineren en de verantwoording te versterken.

Analyse en vervolgstappen

Bij ons bezoek bleek duidelijk dat het management van Cerrejón zeker doordrongen is van de belangrijke rol die de onderneming speelt in de economische ontwikkeling van het land en in La Guajira in het bijzonder. Bovendien is men zich bewust van de taak die er ligt in de duurzame ontwikkeling van deze regio. Na een turbulente periode aan het begin van de eeuw heeft de onderneming de MVO-aanpak aanzienlijk versterkt. Cerrejón laat zich inmiddels leiden door best practice-normen bij de beheersing van de maatschappelijke en milieueffecten van de activiteiten. Dit is van essentieel belang voor het behoud van het maatschappelijke bestaansrecht van de onderneming. F&C houdt de geplande expansie van de mijnbouwterreinen nauwlettend in de gaten en richt zich daarbij op de beheersing van de aanpak met betrekking tot de nieuwe vestiging, biodiversiteit en watereffecten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Consumentengoederen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

C&C GROUP

(IE)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Beheersing en rapportage uitstoot; Milieunormen toeleveringsketen; Verontreinigingsbeheersing; Afval en recycling; Omkoping en corruptie; Klokkenluidersystemen; Duurzame marketing; Gezondheid en veiligheid; Arbeidsomstandigheden toeleveringsketen; Rapportage en informatieverschaffing; Inrichting duurzaamheidskwesities.

Activiteit

F&C heeft met C&C over ondernemingsbestuur en duurzaamheid gesproken. Aanbevelingen waren onder andere dat de onderneming: 1) een strategie voor de vermindering van de water-/energieconsumptie ontwikkelt en het waterbeheer in de hele waardeketen verbetert; 2) de interne rapportages over gezondheid en veiligheid verbetert en daar het Bestuur en het senior management bij betreft; 3) beleid voor ethische zakelijk gedrag formuleert en een intern rapportagemechanisme inricht; 4) aan beleggers verslag uitbrengt over duurzaamheidsbeleid, deugdelijk ondernemingsbestuur en toezichtsystemen, de aanpak van de belangrijkste risico's, de belangrijkste prestatie-indicatoren en de geleverde prestatie aan de hand van de doelstellingen; en 5) de bezoldiging van de uitvoerende bestuurders beter op de belangen van beleggers afstemt.

Reactie

De onderneming legt zich bij duurzaamheid vooral toe op het terugdringen van verpakkingen, energie-/waterconsumptie en CO₂-uitstoot. Waterschaarste wordt niet als risico aangemerkt; de productiefaciliteiten staan in de waterrijke regio's van Engeland en Ierland. Verantwoorde alcoholconsumptie is een belangrijke prioriteit. De onderneming is actief in campagnes die het drinken door minderjarigen en comazuipen tegen moeten gaan, hanteert een krachtig nalevingsprogramma en houdt zich aan sectorcodes voor verantwoorde reclame. C&C was blij met de aanbevelingen van F&C op het gebied van duurzaamheidsbestuur, werkwijzen in de toeleveringsketen, gezondheid & veiligheid en toereikende interne systemen voor ethisch zakelijk gedrag.

Analyse en vervolgstappen

Naar het zich laat aanzien, zet de onderneming zich volledig in voor ethisch gedrag en duurzame zakelijke praktijken, die worden gezien als een integraal onderdeel van de winstgevendheid. C&C begrijpt dat de duurzaamheidspraktijken en -rapportage verdere verbetering behoeven en heeft F&C om meer feedback over duurzaamheid en deugdelijk ondernemingsbestuur verzocht. Wij volgen de voortgang van de onderneming bij de aanpak van de belangrijkste duurzaamheidseffecten en -risico's. Nieuw overleg is gepland voor begin volgend jaar.

CAMPBELL SOUP COMPANY

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Milieunormen toeleveringsketen.

Activiteit

F&C heeft samen met andere beleggers met deze producent van soepen en andere voedingsmiddelen gesproken. We hebben aangedrongen op meer verantwoording binnen de beloningsregeling voor de uitvoerende bestuurders. Gevraagd is om de aandeelhouders jaarlijks over de bezoldiging te laten stemmen in plaats van 1 keer in de drie jaar. We zijn op de hoogte gesteld van de laatste berichten over de snel beter wordende duurzaamheidsstrategie van de onderneming. We hebben onder andere geadviseerd dat de onderneming de maatschappelijke en milieueffecten van de gebruikte landbouwbronnen bewaakt en waar mogelijk verbetert, vooral met het oog op de sterk stijgende grondstoffenprijzen.

Reactie

Campbell begint in te zien dat veel van de bedrijfsrisico's direct samenhangen met duurzaamheidsbeheer. De strategie van grote kortingen werpt geen vruchten af en de onderneming verlegt nu de aandacht naar merkkwaliteit, voedingswaarde en 'gezonde keuzes'. Bij de beheersing van de toeleveringsketen investeert Campbell flink in de procesefficiëntie als tegenwicht voor de stijgende prijzen van onder andere tarwe en andere belangrijke ingrediënten als tomaten. De onderneming onderkent dat een risicobenadering voor de lange termijn ook milieurisico's (zoals waterschaarste en duurzame landbouwpraktijken) die van invloed zijn op de beschikbaarheid en kosten van voedsel systematisch zou moeten bewaken.

Analyse en vervolgstappen

Wij blijven de potentiële gevolgen van duurzaamheidsfactoren onderstrepen voor de realisatie van de strategie van de onderneming. Het duurzaamheidsbeheer bij Campbell is indrukwekkend verbeterd en de onderneming kan deze aspecten nu effectiever gaan samenvoegen met de algehele beheersing van de bedrijfsrisico's. F&C zal bij de relatief late jaarvergadering in het najaar haar stem uitbrengen en feedback geven op de beloning van het topmanagement en op de informatievoorziening.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Consumentengoederen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

DAIMLER

(DE)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Omkoping en corruptie.

Activiteit

We hebben met de Compliance Officer van Daimler gesproken over de aangebrachte wijzigingen die de naleving van het anti-omkopingsstelsel moeten versterken. We hebben gevraagd om betere informatieverschaffing over het klokkenluidersysteem en om aan te geven welke onderwerpen door de medewerkers naar voren worden gebracht en welke corrigerende maatregelen er voor de zakelijke compliance worden getroffen. We hebben ook gepleit voor een versterking van de verantwoording aan de aandeelhouders. Dit zou de vorm moeten aannemen van meer bestuurders over wiens benoeming op jaarbasis wordt gestemd. We hebben daarnaast geadviseerd de bonusregeling voor de top meer op de lange termijn toe te spitsen. Tot slot hebben we Daimler verzocht te overwegen aanvullende duurzaamheidsdoelstellingen als maatstaf voor de bezoldiging van de top te formuleren (brandstofefficiëntie bijvoorbeeld). Op dit moment gelden eigenlijk alleen maar compliance-maatstaven.

Reactie

Na onze eerdere contacten met Daimler en onze tegenstem bij de jaarvergadering van 2010 vanwege de betrokkenheid van de onderneming bij omkopingszaken heeft Daimler nu in alle activiteiten wereldwijd aangescherpte compliancetraining en -prestatiebewakingssystemen uitgerold. Er is een bestuurslid aangewezen met verantwoordelijkheid voor het toezicht op de implementatie van het systeem en de bewaking van andere compliance-aspecten in de toekomst. De onderneming stond open voor ons verzoek om meer informatie over de klokkenluiderprocedures. De onderneming onderkent dat het voor belanghebbenden dan duidelijker wordt hoe de medewerkers het systeem gebruiken en hoe effectief dat systeem is voor de aanpak van eventuele zorgpunten.

Analyse en vervolgstappen

We hebben Daimler geprezen voor de verbetering van het compliance-systeem en aangegeven dit jaar vanwege deze veranderingen voor de decharge van het Bestuur te zullen stemmen. Op het gebied van ondernemingsbestuur blijft het bezoldigingsbeleid echter een punt van zorg: de regeling leunt nog altijd zwaar op kortetermijnbonussen. Op dit punt hebben we dus tegengestemd bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. We blijven aandringen op verbetering van de bezoldigingsregeling en pleiten verder voor het meenemen van duidelijkere duurzaamheidsmaatstaven, zoals doelstellingen voor de brandstofefficiëntie van het wagenpark.

SHISEIDO CO LTD

(JP)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bestuursstructuur; Ondernemingsbestuur (Overige); Bezoldiging; Biodiversiteitsbeheer.

Activiteit

F&C heeft in een bijeenkomst met het Japanse cosmeticaconcern Shiseido gesproken over de hervormingen van de corporate governance die het afgelopen jaar bij de onderneming hebben plaatsgevonden. Shiseido vervult een vooruitstrevende rol in de markt voor wat betreft de onafhankelijkheid van het Bestuur, maar F&C heeft wel aangedrongen om iets aan de diversiteit van dat Bestuur te doen, zeker gezien de aard van de producten en het internationale profiel van het concern. Kanttekening is ook dat het milieubeleid voor een Japanse onderneming progressief is, maar dat het biodiversiteitsbeleid van Shiseido achterblijft bij internationale concurrenten.

Reactie

De onderneming heeft de stappen toegelicht die zijn ondernomen om in overeenstemming met eerdere aanbevelingen van F&C de omvang van de wederzijdse participaties terug te dringen. Shiseido schetste het proces van bestuursbenoemingen, vertelde dat er inmiddels een derde vrouw als bestuurder is aangesteld en dat de onderneming bij volgende benoemingen kandidaten vanuit het buitenland in de overwegingen mee zou nemen. Shiseido gaf toe dat de biodiversiteitsbenadering en de beheersing van maatschappelijke effecten zwakke punten zijn en wil daar het volgende jaar iets aan gaan doen.

Analyse en vervolgstappen

Shiseido is nog altijd grensverleggend op het gebied van ondernemingsbestuur en fungeert als een voorbeeld voor andere Japanse ondernemingen. F&C blijft actief met de onderneming in gesprek om te pleiten voor eenzelfde voorbeeldrol op het gebied van milieu en maatschappij.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Consumentendiensten

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

AHOLD

(NL)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Beheersing en rapportage uitstoot; Afval en recycling; Milieunormen toeleveringsketen; Voeding; Kernconventies ILO; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

Naar aanleiding van beschuldigingen van Amerikaanse vakbonden dat Ahold medewerkers in de Verenigde Staten ervan weerhoudt zich te verenigen, heeft F&C uitgebreid met de onderneming gesproken, om te horen hoe de onderneming zelf tegen de situatie aankijkt. We hebben Ahold geadviseerd vooral breed en publiekelijk met de vakbond in gesprek te gaan. Ook hebben we aangedrongen op een verbetering van de transparantie in de vorm van beleid over de kernconventies van de International Labour Organisation's (ILO) in alle activiteiten van Ahold, op de herintroductie van de groepsbrede enquête onder medewerkers en op de integratie van duurzaamheidsfactoren (waaronder de arbeidsverhoudingen) in de bezoldiging van de top. Op die manier kan de onderneming de verwachtingen van een sterk duurzaamheidsbeheer nog beter verankeren.

Reactie

De onderneming ontkent ten stelligste dat medewerkers van het vakbondlidmaatschap worden afgehouden. Ahold zegt zich aan de wet te houden en dat er door de Amerikaanse medewerkers kan worden gestemd of ze zich wel of niet bij een vakbond willen aansluiten. Aangetekend werd ook dat de meerderheid van het personeel in de Verenigde Staten al bij een vakbond is aangesloten en dat Ahold van oudsher goede banden met de bonden onderhoudt. Ahold heeft aangeboden met de bewuste vakbond om de tafel te gaan zitten, maar de vakbond heeft daar geen gehoor aan gegeven.

Analyse en vervolgstappen

F&C kan niet beoordelen of er iets waar is van de beschuldigingen van de vakbond. Wel hebben we er bij Ahold op aangedrongen om transparanter over het arbeidsbeleid te communiceren, het gevoerde beleid nog eens te evalueren en om zeker te stellen dat er inderdaad correct is gehandeld. We zullen in het bijzonder: 1) een vervolgesprek aanvragen met het hoofd MVO of ander lid van het management; 2) de Voorzitter van de onderneming schriftelijk laten weten hoe we bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders hebben gestemd en er bij het management en het Bestuur op aandringen proactiever met belanghebbenden in gesprek te gaan, in het bijzonder met Amerikaanse medewerkers; 3) om formeel toezicht door het Bestuur op duurzaamheid te verlangen; en 4) het belang onderstrepen dat wij hechten aan de integratie van de duurzaamheidsprestaties in de bezoldiging van de bedrijfstop.

HUTCHISON WHAMPOA LTD.

(HK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Water; Omkoping en corruptie; Mensenrechten (Overige); Gezondheid en veiligheid; Inrichting duurzaamheidskwesties.

Activiteit

De onderneming heeft in 2010 een bestuurscommissie voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) opgericht. We hebben in een brief onze waardering over deze stap uitgesproken en geadviseerd de duurzaamheidsaanpak te stroomlijnen door vooral te kijken naar de belangrijkste maatschappelijke en milieueffecten van de diverse bedrijfsonderdelen. Voorheen nam MVO bij de onderneming vooral de vorm aan van goede doelen en vrijwilligerswerk. Voor één van de grootste houdstermaatschappijen van Hong Kong met activiteiten in energie, vastgoed en infrastructuur zijn de beheersing van milieueffecten, het welzijn van de medewerkers en de relatie met lokale belanghebbenden echter essentieel voor een verantwoorde groei van het bedrijf.

Reactie

Sinds wij onze brief hebben verstuurd, heeft de onderneming de aanpak gestroomlijnd en is men zich meer gaan richten op bepaalde belangrijke effecten van de afzonderlijke bedrijfsactiviteiten. Bij het Amerikaanse energiebedrijf ligt de aandacht bijvoorbeeld bij de verlaging van de CO₂-uitstoot en voorbereidingen op mogelijke wet- en regelgeving voor CO₂. Bij vastgoed wordt gewerkt aan de weerstand om de effecten van extremer weer beter te kunnen opvangen. De duurzaamheidsprioriteiten en -rapportage geven nu een beter beeld van de overkoepelende bedrijfsstrategie.

Analyse en vervolgstappen

F&C is blij met deze verbeteringen en zal de onderneming dat ook laten weten. De MVO-commissie zou echter nog verder kunnen gaan. Op dit moment is de focus beperkt tot een paar belangrijke effecten in een paar bedrijfsonderdelen. We zullen aandringen op de formulering van een kader voor de MVO-bestuursstructuur en -verantwoording waarmee de onderneming de belangrijkste MVO-punten in alle bedrijfsonderdelen kan beheersen.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Consumentendiensten

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

NEWS CORPORATION

(VS)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: **Publiek**

Onderwerp: Ondernemingsbestuur (Overige); Politieke invloed; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C heeft een lid van de nominatie en corporate governance-commissie gevraagd om een zogenaamde 'Fifth Analyst call' (een extra conference call gewijd aan duurzaamheidskwesities) in te lassen. Onafhankelijke bestuurders en aandeelhouders zouden in zo'n conference call direct met elkaar van gedachten kunnen wisselen over de agenda voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Gezien de aanhoudende zorg van de aandeelhouders over een al te dominante Voorzitter, transacties tussen verbonden partijen, controle op het niveau van het Bestuur, politieke donaties en de bezoldiging zou F&C graag zien dat de bestuurders van News Corp direct de dialoog met de belegger aangaan en laten blijken dat ze deze zorgpunten serieus nemen. Vorig jaar hebben we tegen de herverkiezing van de Voorzitter van de auditcommissie gestemd en om de introductie van controlemechanismen en transparantie over politieke donaties verzocht.

Reactie

De onafhankelijke bestuurder zou aan de relevante bestuurscommissie voorstellen een Fifth Analyst call te beleggen en komt nog met extra vragen terug bij F&C. Het Bestuur heeft verder bekendgemaakt dat jaarlijks een overzicht van politieke donaties zal worden gepubliceerd. De eerste daarvan verschijnt in juli.

Analyse en vervolgstappen

News Corp is een klassiek voorbeeld van een onderneming waarvan de machtige en charismatische oprichter misschien wel te veel speling heeft om buiten de grenzen van deugdelijk ondernemingsbestuur te handelen. F&C heeft goede hoop dat de beloofde publicatie van donaties aanleiding zal zijn voor de formulering van beleid over het gebruik van bedrijfsgelden voor politieke doeleinden. Dit om de objectiviteit van de waardevolle mediamerken van News Corp zeker te stellen (bijvoorbeeld de Wall Street Journal). Zo'n Fifth Analyst call zou een belangrijk stap zijn in het gesprek tussen Bestuur en aandeelhouder en een signaal dat de onafhankelijke bestuurders proberen te luisteren en de belangen van de aandeelhouders beter proberen te behartigen.

REED ELSEVIER

(VK)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Ondernemingsbestuur (Overige).

Activiteit

In een afspraak met de Voorzitter van Reed Elsevier heeft F&C haar zorg uitgesproken over de inefficiënte kapitaalallocatie van de onderneming en het effect daarvan op de koers van het aandeel. We hebben onze analyse van de resultaatontwikkeling over een periode van tien jaar aan de Voorzitter voorgelegd en kanttekeningen gezet bij de genomen strategische en financiële besluiten. F&C vraagt in deze context in welke mate het verloop onder het Bestuur en de corporate governance-structuur aan de achterblijvende prestaties hebben bijgedragen. Door te refereren aan een opmerkelijke tegenstem van beleggers tegen de beloningsregeling bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2010 heeft F&C ook de bezoldigingsstructuur aan de kaak gesteld. Het concern vaart in de optiek van F&C te veel dicht op de winst per aandeel als prestatie maatstaf.

Reactie

De Voorzitter gaf toe dat de resultaten in het verleden voor de aandeelhouder niet erg positief waren uitgevallen. Hij schreef dit toe aan strategische missers. Hij merkte op dat de corporate governance nu beter geregeld is en minder voor tweedracht zorgt dan toen er nog sprake was van twee bestuurslagen met aparte bestuurders. De Voorzitter zag in de 11% stemmen tegen de bezoldigingsregeling geen aanleiding voor een herziening van de beloningsstructuur van de onderneming.

Analyse en vervolgstappen

F&C zet de dialoog met onderneming over de bedrijfsstrategie, de kapitaalallocatie en de corporate governance voort, zeker zolang er nog belangrijke bestuurders actief blijven die ten tijde van de slechte prestaties aan het hoofd stonden. F&C betwist ook de interpretatie van de Voorzitter van het belang van de omvangrijke stem tegen de bezoldigingsregeling. F&C dringt er bij het Bestuur op aan om het management verantwoordelijk te stellen voor de prestaties van de onderneming. Geijverd wordt voor een stevigere bezoldigingsregeling op basis van een breder arsenaal prestatie maatstaven.

Risicostatus: Laag Medium Medium/hog Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Consumentendiensten

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

TESCO

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Strategie klimaatverandering; Duurzame marketing; Omkoping en corruptie; Voeding; Rapportage en informatieverschaffing; Actieve contacten met belanghebbenden; Inrichting duurzaamheidskwesities.

Activiteit

F&C heeft met de vertrekkende Voorzitter zeer open gesproken over het functioneren van het Bestuur. Aanleiding was de recente CEO-wisseling en diverse andere wijzigingen in de bedrijfstop. Vragen zijn er ook gesteld over; 1) de bereidheid van het Bestuur om de ervaringen met Azië kracht bij te zetten met de benoeming van een nieuwe bestuurder (dit gezien de groeiende activiteiten in de regio); 2) het effect van de nieuwe Britse Bribery Act waardoor de risico's voor ondernemingen met ontoereikende beheersystemen zijn toegenomen; en 3) het effect van de voedselveiligheid en de inflatie van de voedselprijzen. Tot slot hebben we ons positief uitgelaten over de herziene bezoldigingsregeling. F&C heeft daar een bijdrage aan geleverd in een eerder gesprek met de Voorzitter van de remuneratiecommissie.

Reactie

De Voorzitter gaf hoog op over de nieuwe CEO. Hij prees diens open communicatiestijl en frisse blik op nieuwe en lastige speerpunten voor het bedrijf (zoals de Amerikaanse keten Fresh 'n Easy), de nauwelijks groeiende omzet in het VK, consumentenbankieren en de expansie in China. Het blijkt lastig een geschikte Aziatische kandidaat te vinden voor een bestuurdersfunctie, maar het Bestuur is nog altijd zoekende. De nieuwe Bribery Act is voor het Bestuur van Tesco aanleiding geweest voor een evaluatie van de processen. De uitkomst is meer training en documentatievereisten voor de medewerkers, maar er waren geen redenen om de systemen helemaal om te gooien. Tot slot heeft Tesco voor bepaalde leveranciers een beschermingsmechanisme ingebouwd in de vorm van een gegarandeerde minimumprijs (voor melk bijvoorbeeld). De onderneming profiteert daar ook van: de toevoer is hiermee op de lange termijn zeker gesteld.

Analyse en vervolgstappen

De beloningsregeling van Tesco was voor F&C al lang een punt van zorg. Wij zijn blij met de duidelijke wijzigingen in de structuur en hebben bij de jaarvergadering van juli onze steun voor de regeling uitgesproken. We blijven in gesprek met Tesco, onder andere over meer informatieverstopping over voeding en de arbeidsverhoudingen. We verwachten het komende jaar met de nieuwe CEO en de opvolger van de huidige Voorzitter te zullen spreken.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Financiële ondernemingen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

GOLDMAN SACHS GROUP INC.

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Rechten aandeelhouders; Bezoldiging; Bestuursstructuur; Strategie klimaatverandering; Politieke invloed; Rapportage en informatierverschaffing.

Activiteit

We hebben voorafgaand aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders twee keer een bijeenkomst met de onderneming gehad. We vroegen ons af of het de bezoldigingsregeling aan structuur ontbreekt en of het niet al te makkelijk was om weer te vervallen in de excessieve beloningen van vroeger. Eén van onze bezwaren is dat de nieuwe prestatiegerelateerde beloning niet in plaats komt van de eerdere regeling maar alleen maar een extra laag vormt. Het neerwaarts risico voor de bestuurders wordt op deze manier tot een minimum beperkt. We hebben uiteindelijk besloten tegen de beloningsregeling te stemmen. We hebben verder gepleit voor een behandeling als gelieerd bestuurder voor het voormalige Goldman-lid, dat wil zeggen dat deze geen zitting zou mogen hebben in belangrijke bestuurscommissies. Ook is gevraagd om meer informatie over het toezicht op politieke activiteiten (onder andere ook bij brancheorganisaties). Tot slot hebben we geadviseerd het huidige duurzaamheidsverslag geheel te herzien en te vernieuwen. Dit ter afstemming op de hoge kwaliteitsnormen van de onderneming.

Reactie

Goldman Sachs verdedigde de gekozen benadering. De regeling zou gericht zijn op risico- en reputatiebeheer, de prestaties van het hele bedrijf (en niet alleen van afzonderlijke divisies), gebruikmaken van zogenoemde 360-graads feedback van medewerkers en talent effectief binnen de organisatie houden. De bonussen zijn dan misschien wel ruimhartig, maar er werd gewezen op de lange termijn: het merendeel van de aandelenuitkeringen moet gedurende jaren worden aangehouden. Op het gebied van politieke invloed worden over brancheorganisaties geen uitspraken gedaan: Goldman Sachs ziet niet hoe de aandeelhouderswaarde hierdoor verbetert. Wel wordt er gewerkt aan een ingrijpende herziening van de duurzaamheidsrapportage.

Analyse en vervolgstappen

Net als veel grote Amerikaanse bedrijven wil ook Goldman Sachs graag in grote lijnen zelf kunnen bepalen hoe de bezoldigingsstrategie eruit ziet. Volgens de bank is dat van essentieel belang in zo'n complexe organisatie. Hoewel we gevoelig zijn voor de lange termijn waarin eventuele aandelentoekeningen moeten worden aangehouden, zijn we toch niet overtuigd van de effectiviteit van het ontbreken van expliciete prestatievoorwaarden. We zullen het Bestuur laten weten hoe we bij de jaarvergadering hebben gestemd en blijven in gesprek over een aanscherping van de bezoldigingsaanpak. F&C zal als zich daartoe een kans aandient de organisatie helpen bij de herstructurering van de duurzaamheidsrapportage.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Financiële ondernemingen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

MUENCHENER RUECK- VERSICHERUNG (MUNICHRE)

(DE)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur.

Activiteit

F&C heeft in verband met de uitoefening van haar stemrecht op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2011 met de onderneming gesproken over corporate governance-zaken. F&C heeft de kandidatuur van de ene te benoemen bestuurder gesteund, maar pleitte voor een jaarlijkse benoeming van alle bestuurders ten bate van een nog sterkere verantwoording. Verder is geconstateerd dat de door de medewerkers gekozen leden van de raad van commissarissen niet volledig onafhankelijk zijn. In de optiek van F&C zouden deze bestuurders geen zitting moeten hebben in bestuurscommissies waar best practice uitgaat van volledige onafhankelijkheid. Uitgelegd is waarom F&C zich over de bezoldiging van stemming heeft onthouden, namelijk de wenselijkheid van meer informatie over de specifieke prestatiedoelstellingen voor de variabele beloning op de kortere en langere termijn. Wel merken we daarbij op dat de feitelijke beloningen zeker niet excessief zijn in vergelijking met de peergroep. Geprezen hebben we de onderneming voor het feit dat de beloningsregeling ter stemming aan de aandeelhouders is voorgelegd. (Stemmen over bezoldiging gebeurt in Duitsland nog altijd op vrijwillige basis.)

Reactie

De reactie van de onderneming was dat de bestuursverkiezingen en samenstelling van de commissies in overeenstemming zijn met de gangbare normen voor corporate governance in Duitsland. Verder stuitte de informatievoorziening over prestatievoorwaarden voor de variabele beloning volgens de onderneming op commerciële gevoeligheden.

Analyse en vervolgstappen

F&C vraagt de onderneming de corporate governance te herzien en zich af te vragen op welke punten de internationale normen mogelijk steviger zijn dan die in Duitsland. Aandachtsgebieden zijn in het bijzonder bestuursverkiezingen, de samenstelling van bestuurscommissies en de informatievoorziening over prestatievoorwaarden voor de bezoldiging.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Financiële ondernemingen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

PRUDENTIAL PLC

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bestuursstructuur.

Activiteit

Naar aanleiding van de stem van F&C tegen de Voorzitter bij de jaarvergadering van 2011 heeft er een ontmoeting plaatsgevonden waarin F&C de Voorzitter op de hoogte heeft gebracht van de zorgen die tot deze keuze hebben geleid. F&C heeft in het bijzonder gewezen op de manier waarop de Voorzitter invulling heeft gegeven aan zijn leiderschap. Dit blijkt uit de voorgenomen transactie met AIA* en dan met name zijn beweringen over de goedkeuring van de toezichthouders, de steun van andere aandeelhouders en de aanzienlijke vergoedingen die aan investeringsbanken zijn betaald voor een transactie die uiteindelijk nooit heeft plaatsgevonden. F&C tekende aan dat een aanzienlijk percentage van de aandeelhouders tegen de Voorzitter had gestemd en vroeg of het Bestuur zich gezien deze uitkomst op de positie van de Voorzitter beraadde.

Reactie

De Voorzitter merkte op dat hij een meerderheid van de stemmen had meegekregen en dat slechts vier van de belangrijkste 30 beleggers zich tegen hem hadden gekeerd. Hij gaf verder aan dat de onderneming de hele AIA-transactie achter zich wilde laten en dat stabiliteit op dit moment de belangrijkste aandacht heeft.

Analyse en vervolgstappen

Aan de dialoog met de Voorzitter is vervolg gegeven in een nader gesprek met de belangrijkste onafhankelijke bestuurder van de onderneming (Senior Independent Director of SID). In dat gesprek hebben we wederom onze zorgen over het leiderschap van de Voorzitter kenbaar gemaakt. De SID begreep deze zorgpunten maar onderstreepte dat de Voorzitter op de steun van het Bestuur kan rekenen. F&C blijft de voortgang nauwlettend volgen, inclusief een eventuele 'verversing' van het Bestuur en blijft waar nodig in contact met zowel de Voorzitter als de SID.

* AIA is de Aziatische tak van de Amerikaanse verzekeraar AIG.

STANDARD CHARTERED PLC

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Rechten aandeelhouders; Bezoldiging; Bestuursstructuur; Klimaatverandering (Overige); Strategie klimaatverandering; Omkoping en corruptie.

Activiteit

F&C heeft in een afspraak met de Voorzitter en andere senior managers overlegd over de strategie en corporate governance-structuur bij Standard Chartered. F&C heeft in het bijzonder haar visie op banken als aandeel- en obligatiehouder van bankeffecten gedeeld, maar ook als investeerder in de bredere economie waarvoor een gezonde banksector van essentieel belang is. F&C tekende aan hoe belangrijk de systeemstabiliteit van de banksector is en gaf aan dat eventuele prikkels overeen moeten komen met verantwoord risicobeheer. F&C reikte heel specifiek de suggestie aan dat de bank financiële prikkels koppelt aan een formele risicofundering.

Reactie

De Voorzitter van Standard Chartered betoonde zich terughoudend over de aangescherpte wet- en regelgeving voor banken en strengere kapitaalvereisten. Hij tekende aan dat de hogere kapitalisatie het risico van lagere rendementen met zich meebrengt en toonde zich bezorgd over de mate waarin banken nog kunnen groeien en beroep op kapitaal kunnen doen. Hij signaleerde een uitdaging: de kosten van het eigen vermogen moeten worden gedekt door het rendement op het eigen vermogen zonder dat daarbij al te grote risico's worden genomen. Hij bevestigde echter de nadruk van de bank op krachtig risicobeheer en lichte toe op welke manier dat van invloed is op beslissingen inzake de bezoldiging.

Analyse en vervolgstappen

In de voortgaande dialoog met de onderneming zal F&C de nadruk blijven leggen op hoe groei en rendement op eigen vermogen worden gecombineerd met verantwoord risicobeheer. We vragen om explicietere informatie over de manier waarop het risicoprofiel van de bank de besluitvorming inzake eventuele prikkels bepaalt. F&C blijft zich daarnaast ook sterk maken voor een kritische blik van het management en toezicht door het Bestuur op de risico's van corruptie in de belangrijkste markten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Financiële ondernemingen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

STANDARD CHARTERED PLC

(VK)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Rechten aandeelhouders; Bezoldiging; Bestuursstructuur; Klimaatverandering (Overige); Strategie klimaatverandering; Omkoping en corruptie.

Activiteit

F&C is met de onderneming om de tafel gaan zitten over de bezoldigingsstructuur. Ons voorstel was dat er een krediet- of risicobasis wordt geformuleerd waaraan eventuele financiële prikkels worden gekoppeld. Dit om de financiële kracht van de bank te beschermen voor zowel aandeelhouders als geldschieters. Het Bestuur zou dan de financiële prikkel geheel of gedeeltelijk kunnen korten als de kredietkwaliteit of financiële kracht van de bank verslechtert.

Reactie

Standard Chartered zag de logica van het voorstel van F&C en gaf aan dat er bij bonustoekenningen al rekening wordt gehouden met risicofactoren, al is een en ander niet in een mechanisme vastgelegd. Toegezegd is dat de remuneratiecommissie zich over dit idee zal buigen om te bezien of deze benadering in een explicieter kader kan worden gegoten.

Analyse en vervolgstappen

F&C heeft de onderneming gevraagd explicieter te maken dat de remuneratiecommissie van plan is risico mee te wegen in de besluitvorming over de bezoldiging. F&C zou graag zien dat de variabele bonussen voor het topmanagement afhankelijk worden gemaakt van de handhaving van een aanvaardbaar risicoprofiel voor de bank.

Risicostatus: Laag Medium Medium/hoog Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Gezondheidszorg

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

GLAXOSMITHKLINE

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Omkoping en corruptie; Politieke invloed; Duurzame marketing; Volksgezondheid (Overige); Toegang tot medicijnen; Productveiligheid; Arbeidsomstandigheden toeleveringsketen; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C had een afspraak met de Voorzitter van de remuneratiecommissie over de nieuwe beloningsstructuur voor 2011. We hebben ons tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders achter het remuneratierapport geschaard; we staan positief tegenover de voorgestelde wijzigingen in de langetermijnbonusregeling (inclusief een maatstaf voor bedrijfsdiversificatie en een voor R&D). We plaatsten echter wel een kanttekening bij de focus op de afzet in de R&D-maatstaf en het helemaal niet meerekenen van wat het kost om een geneesmiddel op de markt te krijgen. Bezwaar hadden we ook tegen de verlaging van de prestatieperiode voor het meten van het totale aandeelhoudersrendement (van vier naar drie jaar).

Reactie

De onderneming heeft niets gedaan met onze op- en aanmerkingen; er zijn geen wijzigingen aangebracht in de uiteindelijke remuneratieregeling die in 2011 ter stemming aan de aandeelhouders is voorgelegd.

Analyse en vervolgstappen

Wij blijven erop wijzen dat de gekozen R&D-maatstaf geen goede graadmeter is voor de efficiëntie van de volledige R&D-pijplijn, omdat de nadruk vooral ligt op de opbrengsten van nieuwe producten. Verder zullen we ons sterk maken voor de invoering van een verplichte uitsteltermijn voor bonusuitkeringen. Ook al omdat het vaak jaren duurt voordat juridische schikkingen rond zijn of problemen rond wangedrag van topbestuurders aan het licht komen, waren we enigszins verbaasd dat de onderneming de uitstelvereisten niet had aangescherpt. Met name omdat de onderneming vorig jaar nog met een boete van £4 miljard werd geconfronteerd. Glaxo blijft in dit opzicht vaak achter bij veel Britse concurrenten is onze ervaring.

GLAXOSMITHKLINE

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Omkoping en corruptie; Politieke invloed; Duurzame marketing; Volksgezondheid (Overige); Toegang tot medicijnen; Productveiligheid; Arbeidsomstandigheden toeleveringsketen; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft gepleit voor de versterking van de beheersystemen voor bedrijfsethiek en verantwoorde verkoop van geneesmiddelen, zeker gezien de recente expansie naar de opkomende markten. We hebben gevraagd om de beloning in te zetten als instrument om verantwoordere verkooppraktijken te stimuleren.

Reactie

Glaxo heeft doelstellingen aan de beloning van de Amerikaanse verkooporganisatie toegevoegd voor onder andere feedback van klanten en wetenschappelijke kennis. Dit ter stimulering van een meer verantwoorde verkoop. De onderneming is echter nog niet bereid deze aanpak uit te breiden naar de opkomende landen.

Analyse en vervolgstappen

Glaxo ligt met deze wijziging voor verkooppersoneel voor op de concurrentie. Van oudsher wordt de verkooporganisatie vrijwel volledig afgerekend op het volume verkochte geneesmiddelen, een gangbare werkwijze in de sector. F&C zal zich bij de onderneming en andere farmaceutische bedrijven sterk blijven maken voor het invoeren van deze nieuwe benadering in alle activiteiten wereldwijd.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Gezondheidszorg

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

H. LUNDBECK

(DK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Duurzame marketing; Productveiligheid.

Activiteit

F&C heeft het Deense farmaconcern gevraagd meer informatie te publiceren over wat er wordt gedaan om te voorkomen dat het epilepsiegeneesmiddel wordt gebruikt in dodelijke cocktails in het Amerikaanse gevangeniswezen. Meer specifiek wilden we weten waarom het niet mogelijk is om afspraken te maken over de eindgebruikers die toegang hebben tot deze medicijnen.

Reactie

De onderneming heeft de autoriteiten in elf Amerikaanse staten aangeschreven en ernstig bezwaar aangetekend dat haar geneesmiddel wordt gebruikt om levens mee te beëindigen. H. Lundbeck herhaalde dat er gebruiksovereenkomsten zijn getekend met de tussenhandel, maar dat zijn niet de eindgebruikers. De onderneming gelooft niet dat een bepaling over het eindgebruik kan voorkomen dat het medicijn wordt ingezet in dodelijke injecties.

Analyse en vervolgstappen

F&C wil ervoor zorgen dat het geneesmiddel terecht komt bij patiënten die het echt nodig hebben. We blijven aandringen op maatregelen die misbruik ervan voorkomen.

JOHNSON & JOHNSON

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Bezoldiging; Duurzame marketing; Productveiligheid.

Activiteit

F&C heeft samen met meerdere grote Amerikaanse beleggers gevraagd om een gesprek met de bestuurders. Een alarmerend patroon van niet-naleving en wangedrag was hiervoor de aanleiding. Er was sprake van aanzienlijke Amerikaanse boetes bij recent overgenomen dochterondernemingen en problemen met de kwaliteitscontrole van medische apparatuur, geneesmiddelen op recept alsook receptvrije geneesmiddelen. De beleggers wilden weten hoe die falende compliance in de beloning van het management terugkwam. Ook werd gevraagd om meer duidelijkheid over de rol van het Bestuur bij het toezicht op bedrijfsethiek, compliance, kwaliteit en 'off-label marketing' (dat wil zeggen dat een geneesmiddel voor iets anders dan het eigenlijke doel wordt gepromoot).

Reactie

Wij zijn in afwachting van een reactie van het Bestuur van de onderneming.

Analyse en vervolgstappen

F&C en collega-beleggers willen graag de onafhankelijke bestuurders te spreken krijgen. We benaderen momenteel zes andere ondernemingen die zich met vergelijkbare problemen met de regelgevende Amerikaanse instanties geconfronteerd zien. De staat van dienst van Johnson & Johnson is al met al redelijk zorgwekkend: enorme boetes van vele miljoenen dollars en strikte afspraken met de overheid over extra toezicht. Onze bedoeling is om meer inzicht te krijgen in de gehanteerde controlemechanismen binnen de hele sector. We roepen besturen op om het toezicht en de rapportage over de risico's op het gebied van wet- en regelgeving en compliance te verbeteren.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Gezondheidszorg

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

NOVO NORDISK

(DK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Politieke invloed; Toegang tot medicijnen; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft in een afspraak met het Deense farmaconcern gevraagd om een herziening van de prijzen in de opkomende markten. F&C wil graag dat de mogelijkheid van andere prijzen op het niveau van landen en regio's wordt onderzocht. De onderneming zet momenteel wel geneesmiddelen op de opkomende markten, maar rekent daar in grote lijnen Westerse prijzen voor. Het gevolg is dat de medicijnen in deze landen slechts bij een kleine groep kapitaalkrachtige patiënten terechtkomen.

Reactie

De onderneming heeft op dit moment diverse projecten in Ghana en Tanzania lopen waarin geneesmiddelen tegen één prijs worden verkocht (de kostprijs). Eén van de grootste problemen waarmee Novo Nordisk bij een gedifferentieerde prijsstelling te maken heeft, is dat distributeurs en tussenpersonen nog wat bovenop de prijs doen voordat het geneesmiddel bij de eindgebruiker terechtkomt. De onderneming vindt dit frustrerend; de patiënt profiteert uiteindelijk niet van de lagere prijs.

Analyse en vervolgstappen

F&C moedigt Novo Nordisk aan om te zoeken naar een oplossing van de prijsproblemen met distributeurs. Verder pleiten we ervoor dat de onderneming de medicijnen boven de kostprijs afzet en de prijsstelling vooral toesnijdt op de mate waarin patiënten kunnen betalen. De onderneming krijgt op die manier een ingang in medische behoeften in opkomende markten waaraan eerder niet kon worden tegemoetgekomen. Novo Nordisk loopt achter bij concurrenten die al eerder proactief met de prijsstelling aan de slag zijn gegaan.

SANOFI-AVENTIS

(FR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Toegang tot medicijnen; Productveiligheid.

Activiteit

F&C heeft overleg gehad met de CEO over de ontwikkeling van bedrijfsplannen voor de aanpak van ziekte in de armste landen. We hebben de onderneming aangemoedigd: 1) de informatieverschaffing over de commerciële aanpak in deze markten te verbeteren; en 2) te overwegen met een vergelijkbaar model te gaan werken als de concurrentie. Ter illustratie: Glaxo is in de opkomende markten overgestapt van een model van 'weinig volume, hoge prijs' naar 'hoog volume, lage prijs'.

Reactie

De CEO gaf toe dat de communicatie van Sanofi-Aventis over de commerciële aanpak in opkomende markten beter zou kunnen. Hij maakte echter duidelijk dat er met Glaxo niet op prijs zal worden geconcurrerd. Hij ziet de aankondiging van Glaxo als een publiciteitsstunt; volgens hem is dit geen levensvatbaar bedrijfsmodel.

Analyse en vervolgstappen

Sanofi-Aventis heeft onlangs het Amerikaanse biotechnologieconcern Genzyme overgenomen. De belangrijkste aandacht ligt nu bij de integratie. Prijsdruk bij overheden in combinatie met gigantische mogelijkheden in de opkomende markten kunnen voor een neerwaartse prijsontwikkeling in de sector zorgen. Een meer op volume gerichte verkoopaanpak is dan ook waarschijnlijk. F&C blijft Sanofi-Aventis stimuleren om de commerciële positie in de opkomende markten te herzien.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Industriële ondernemingen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

DAEWOO SHIPBUILDING

(KR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Klokkenluidersystemen; Omkoping en corruptie; Gezondheid en veiligheid; Naleving UNGC; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft de scheepsbouwer uit Zuid-Korea aangeschreven over een aantal gezondheids- en veiligheidsovertredingen (hoofdzakelijk bij onderaannemers). Daewoo beweert weliswaar zich te houden aan de wet- en regelgeving maar er is weinig bewijs dat de systemen ook echt zijn versterkt. F&C maakte zich verder zorgen over beschuldigingen van corruptie, onder andere dat de onderneming steekpenningen van onderaannemers had aangenomen en een smeergeldreserve aanhield. We hebben de onderneming aangeraden om zinnige indicatoren voor veiligheidsprestaties te ontwikkelen en te publiceren. Ook zou Daewoo zichtbaar moeten maken hoe de trainingen tot beter veiligheidsbeheer en tot gedragsverandering ter plaatse leiden. Verder stimuleren we de onderneming om het klokkenluiderbeleid te publiceren en de informatieverschaffing over beheersystemen voor anticorruptie te versterken.

Reactie

De onderneming verklaart nadrukkelijk te zijn vrijgesproken van corruptie. F&C is nog in afwachting van een reactie op de vragen over veiligheid. Op de website valt echter te lezen dat er aan diverse verbeteringen wordt gewerkt, onder andere in de vorm van veiligheidstrainingen voor de tien belangrijkste onderaannemers.

Analyse en vervolgstappen

We houden de publieke berichtgeving van de onderneming in de gaten en blijven aandringen op een betere beheersing van veiligheid en corruptie. Er zijn signalen dat de onderneming werkt aan een verbetering van de veiligheid, al zou F&C graag de verzekering krijgen dat deze systemen vergaand en effectief genoeg zijn. Ondanks dat het niet gebruikelijk is voor Zuid-Koreaanse bedrijven om informatie over klokkenluider- en anticorruptiesystemen te publiceren, blijven wij er bij Daewoo Shipbuilding op aandringen internationale good practice na te leven (zeker gezien de beschuldigingen tegen de onderneming).

G4S

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Mensenrechten (Overige); Veiligheid; Rapportage en informatieverschaffing; Inrichting duurzaamheidskwesities.

Activiteit

In een bijeenkomst met deze grootste aanbieder van beveiligingsdiensten ter wereld is gesproken over de voortgang in de ontwikkeling van de mensenrechtenstrategie. Al jarenlang pleiten we bij G4S voor de ontwikkeling en invoering van een sterk risicobeheersysteem. Met name omdat G4S ook actief is in door conflicten geteisterde gebieden en hogerisicolanden als Irak, Afghanistan en Soedan. Wij hebben geadviseerd om de mensenrechteneffecten te inventariseren en de bevindingen in de bestaande beheersystemen te integreren. Verder maken we ons sterk voor direct toezicht door het Bestuur en voor voortgaand overleg met interne en externe belanghebbenden. We pleiten daarbij voor praktische richtlijnen en trainingen voor medewerkers die in lastige situaties en markten moeten werken.

Reactie

G4S gaf toe baat te kunnen hebben bij een wereldwijde en systematischere aanpak van mensenrechtenrisico's (ook al worden die risico's nu al zeer serieus genomen). De onderneming bevestigde dat er een gespecialiseerde organisatie in de arm is genomen om G4S te helpen bij de ontwikkeling van de mensenrechtenstrategie. In 2011 ligt de nadruk in eerste instantie op de inventarisatie en evaluatie van landen, diensten en/of personeel die het hoogste mensenrechtenrisico vertegenwoordigen. De MVO-commissie op bestuursniveau heeft mensenrechten nu ook als een van de belangrijkste aandachtsgebieden.

Analyse en vervolgstappen

We vinden de aanpak van G4S bemoedigend en zetten graag de dialoog voort terwijl de onderneming het mensenrechtenkader verder ontwikkelt. Ondertussen dringen wij aan op een verbetering van de communicatiestrategie en adviseren we de onderneming beschuldigingen van mensenrechtenschendingen door medewerkers snel en gepast op te pakken.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Industriële ondernemingen

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

TNT
(NL)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Rechten aandeelhouders; Ondernemingsbestuur (Overige).

Activiteit

Voorafgaand aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2011 heeft F&C haar zorgen kenbaar gemaakt over de introductie van beschermingsconstructies voordat TNT Express uit TNT los wordt gemaakt. We hebben onze visie kracht bijgezet door tegen de Raad van Commissarissen te stemmen (de RvC was met deze maatregelen gekomen). Dit is niet de eerste keer dat TNT met een beschermingsconstructie is gekomen. Naar onze mening is het niet in het belang van de belegger om het management af te schermen tegen een eventuele overname.

Reactie

De onderneming verklaarde zich bereid om te praten over instrumenten die als beschermingsconstructie worden opgevat. Aandeelhouders krijgen bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012 de kans om over dergelijke statutenwijzigingen te stemmen.

Analyse en vervolgstappen

We zijn blij met de belofte die TNT inzake TNT Express heeft gedaan en zullen ons voorafgaand aan de stemming van 2012 buigen over de agenda. Om onze zorgen kracht bij te zetten, hebben we aangeboden na de afsplitsing deel te nemen aan een consultatieronde over de voorgestelde statutenwijzigingen.

VINCI SA
(FR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Politieke invloed; Omkoping en corruptie; Veiligheid; Gebieden met een zwakke corporate governance; Naleving UNGC.

Activiteit

F&C is na de mailing naar ondernemingen met activiteiten met Libië met Vinci om de tafel gaan zitten over de effecten van de aanhoudende onlusten in het land. Wij wilden graag weten wat de onderneming heeft gedaan om de risico's voor de medewerkers, activa en reputatie te verminderen. F&C heeft met name gehamerd op de noodzaak voor transparantie over royalty's en belastingen die aan de Libische overheid zijn afgedragen. We wilden verder graag weten wat de onderneming vond van het idee van een escrow-rekening (dit om te voorkomen dat de onderneming ervan wordt beschuldigd het conflict aan te wakkeren). F&C kaartte ook het risico van medeplichtigheid bij schendingen van de mensenrechten aan, zowel in Libië als in andere gebieden die door conflicten worden geteisterd. We hebben Vinci aangeraden in hogerisico- en andere conflictlanden de mensenrechteneffecten systematisch te beoordelen.

Reactie

De onderneming gaf aan dat alle medewerkers uit Libië zijn geëvacueerd en naar eigen land zijn overgebracht (bijv. Frankrijk, Filippijnen). In het licht van de al lang bestaande betrokkenheid van Vinci in veel hogerisicolanden, met name in Afrika, zei de onderneming al jaren plannen en procedures te hebben liggen die de veiligheid van de medewerkers (repatriëring en behoud buitenlandse medewerkers) en de continuïteit van de bedrijfsvoering moeten waarborgen. F&C is niettemin blij met de nieuwe groepsbrede ethische en 'best-practice'-code die sinds 2010 voor alle operationele entiteiten geldt. De onderneming bevestigde tevens dat alle activiteiten in Libië op dit moment stil liggen zonder enige zekerheid dat deze binnenkort weer kunnen worden hervat.

Analyse en vervolgstappen

F&C zal in een brief aan de onderneming vragen wat bij een crisis gebeurt met de contacten met lokale leveranciers. We adviseren Vinci om zich te houden aan de 'Guidance on Responsible Business in Conflict-Affected and High-Risk Areas', zoals die is onderschreven door het Global Compact van de Verenigde Naties. We pleiten verder voor de invoering van aanvullende transparantiemaatregelen die ervoor moeten zorgen dat bij een eventuele hervatting van de activiteiten in Libië alle contante betalingen en betalingen in natura worden gepubliceerd.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

APACHE CORPORATION

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: : Bestuursstructuur; Audit en controle; Strategie klimaatverandering; Klimaatverandering (Overige).

Activiteit

F&C is al een aantal jaar met Apache in gesprek over de gewenste verbetering van de corporate governance, onder andere: 1) aandeelhouders jaarlijks laten stemmen over de benoeming van de externe accountants; 2) zorgen voor meer onafhankelijke bestuurders; 3) de sterke banden tussen de onderneming, de bestuurders en diverse goede doelen organisaties ontkrachten; 4) nieuwe bestuurders met een frisse blik toevoegen; en 5) bestuurders jaarlijks benoemen. Onze zorgen over Apache zijn regelmatig aanleiding geweest voor een stem tegen bestuurders die niet onafhankelijk waren en tegen de Voorzitter van de audit- en/of nominatiecommissie. We hebben ons verder consequent ingezet voor de introductie van duurzaamheidsrapportage en voor meer transparantie over anti-omkoopings- en corruptiesystemen.

Reactie

Apache stond zeer open voor een gesprek met F&C. De onderneming zag stemmen over externe accountants als een puur procedurele en niet inhoudelijke aangelegenheid. Ook vond Apache dat bestuurders die ook zitting hadden in het Bestuur van charitatieve instellingen niet in een lastig parket zaten: ze werden daar immers niet voor betaald? Net als veel ondernemingen heeft Apache enorme waardering voor bestuurders die het concern al lang dienen. Ontkend werd dan ook dat de onafhankelijkheid van die bestuurders door de tijd wordt aangetast. Ondanks al het weerwerk heeft de onderneming toch gestaag een aantal zaken gewijzigd: 1) er is een belangrijke onafhankelijke bestuurder aangewezen, iemand die al 25 jaar in het Bestuur zit; 2) de nauwe banden tussen bestuurders en charitatieve instellingen zijn afgebouwd; 3) de benoeming van de externe accountants wordt ter stemming aan de aandeelhouders voorgelegd; en 4) de onderneming heeft een duurzaamheidsverslag geïntroduceerd.

Analyse en vervolgstappen

We waarderen de eerlijke en directe toon die Apache altijd in onze discussies over corporate governance heeft aangeslagen, zelfs wanneer we het niet met elkaar eens zijn. De afgelopen jaren heeft het vertrek van de langzittende Voorzitter (die daarvoor CEO was geweest) misschien de deur opgezet naar bestuursvormingen. F&C hecht grote waarde aan ervaring in een bestuur, maar is tegelijkertijd ook van mening dat het vertrek en de komst van (nieuwe) bestuurders voor een frisse blik op de gehanteerde werkwijzen kan zorgen. Het plan is nu om de onderneming in een brief te bedanken voor de recente hervormingen en daarin weer te pleiten voor een jaarlijkse verkiezing van bestuurders. Ook willen we Apache vragen een andere onafhankelijke bestuurder te benoemen, iemand die niet al zo lang meedraait. Daarnaast zullen we behalve om een aanscherping van een aantal prestatievoorwaarden (waarvoor een aandelenbonus wordt toegekend) verzoeken om de afschaffing van automatische verlengingsclausules in arbeidsovereenkomsten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

BP

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: **Publiek**

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Strategie klimaatverandering; Beheersing en rapportage uitstoot; Biodiversiteitsbeheer; Milieunormen toeleveringsketen; Verontreinigingsbeheersing; Milieunormen; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Gezondheid en veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft met de Voorzitter en een kerngroepje niet-uitvoerende bestuurders gesproken over de strategie, de corporate governance en het risicobeheer van de onderneming. Een belangrijk aandachtspunt was het toezicht door het Bestuur op de agenda voor gezondheid en veiligheid (dit in het licht van de ramp in de Golf van Mexico in 2010). F&C heeft in die gesprekken ook onderstreept hoe belangrijk het voor de strategische planning op de lange termijn is om rekening te houden met een scenario van hogere CO₂-prijzen. We hebben BP verder geadviseerd er met het oog op de invoering van de Britse Bribery Act voor te zorgen dat de anticorruptiesystemen goed werken, zowel voor wat betreft de eigen activiteiten als de joint ventures.

Reactie

De bestuursleden gaven aan dat het lastig is om in een grote en complexe internationale onderneming een veiligheidscultuur in te voeren. Wel was er een sterke inzet bij het Bestuur om gezondheid en veiligheid hoog op de prioriteitenlijst te zetten als belangrijk element voor de duurzaamheid van de onderneming op de lange termijn. In de visie van BP voor energie in 2030 spelen fossiele brandstoffen nog altijd een belangrijke rol; deze visie ligt ten grondslag aan de strategie van de onderneming. BP meldde dat de systemen waren getoetst op de nieuwe Bribery Act en dat van de medewerkers zal worden verlangd dat ze jaarlijks een complianceverklaring tekenen. De mate waarin deze normen ook aan joint ventures kon worden opgelegd, was volgens de onderneming beperkt.

Analyse en vervolgstappen

F&C blijft over uiteenlopende punten met de onderneming in gesprek, zoals de strategie op de lange termijn, gezondheid & veiligheid en breder risicobeheer (inclusief corruptierisico's).

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

BP

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Strategie klimaatverandering; Beheersing en rapportage uitstoot; Biodiversiteitsbeheer; Milieunormen toeleveringsketen; Verontreinigingsbeheersing; Milieunormen; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Gezondheid en veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

We hebben samen met een groep beleggers deelgenomen aan overleg met het hoofd Safety & Operational Risk. Onderwerp van gesprek was de implementatie van de nieuwe structuur voor veiligheidsbeheer. Daarnaast is gesproken met het duurzaamheidsteam van BP over het olielek in de Golf van Mexico in 2010 en welke invloed de ramp heeft gehad op de algehele duurzaamheidsstrategie. We hebben in die gesprekken BP verzocht om: 1) helderheid te verschaffen over de kernindicatoren waaruit blijkt hoe de veiligheidswijzingen in de hele organisatie zijn doorgevoerd, alsmede rapportage hierover; 2) nadere informatie te geven over de aanscherping van de veiligheidsnormen en bewakingssystemen voor externe leveranciers; 3) toe te lichten welke maatstaven er zullen worden gebruikt voor de vertaling van de prestaties op het gebied van veiligheid en risicobeheer naar de bezoldiging van het topmanagement; en 4) specifiekere doelstellingen te formuleren voor betere broeikasgasprestaties in het hele bedrijf.

Reactie

In maart 2011 is het centrale bedrijfs onderdeel Safety and Operational Risk Management bij BP van start gegaan. De onderneming lichtte uitgebreid toe hoe de onderneming door de inzet van ruim 500 veiligheidsspecialisten (die onafhankelijk van operationele lijnmanagers werken) beter de vinger aan de pols kan houden bij de implementatie van strengere operationele veiligheidsstandaarden in de bedrijfsactiviteiten. Na het olielek in de Golf van Mexico is BP ook aan de slag gegaan met de opbouw van de capaciteit waarmee dergelijke lekken buiten de kust kunnen worden voorkomen en er snel kan worden ingegrepen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe technologie voor het afsluiten van oliebronnen in diepe wateren als er een ongeluk gebeurt. Verder heeft BP onlangs aangekondigd de biobrandstoffenactiviteit in Brazilië te zullen uitbreiden, al wordt er nog altijd niets specifiek gezegd over tijdslijnen, volumes en onderlinge verbanden voor investeringen in brandstoffen met een lagere CO₂-uitstoot.

Analyse en vervolgstappen

Hoewel we positief staan tegenover de inspanningen van BP om nadere informatie over de implementatie van de veiligheidshervormingen te geven, hebben we toch vooral geadviseerd om systematischer te rapporteren wat er wordt gedaan met alle aanbevelingen die er uit de diverse interne en externe onderzoeken naar de olieramp naar voren zijn gekomen. In het licht van de strengere wet- en regelgeving naar aanleiding van het lek in de Golf van Mexico blijven we ook aandringen op meer duidelijkheid over hoe BP de consequente uitrol van de aangescherpte veiligheidsstandaarden in alle internationale activiteiten voor zich ziet. Voor wat betreft de klimaatstrategie blijven we BP en andere oliemaatschappijen om meer informatie vragen over de gevoeligheid van de CO₂-prijsanalyse voor de investeringen. We zijn ons ervan bewust dat er beperkingen zitten aan de prijsgevoelige informatie die ondernemingen aan beleggers kwijt willen en dringen daarom ook aan op een totaaldoelstelling voor de reductie van de CO₂-intensiteit van de productportefeuille. Aan de hand van zo'n streefdoel kunnen beleggers dan zelf beoordelen in hoeverre projectinvesteringen zijn afgestemd op de totale klimaatstrategie van de onderneming.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

Occidental Petroleum Corporation

(VK)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Ondernemingsbestuur (Overige); Bezoldiging; Bestuursstructuur; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft gesproken met een dochter van Occidental in Colombia, waar één van 's lands grootste olievelden wordt geëxploiteerd. Dat olieveld ligt in een gebied waar rebellengroeperingen (inclusief guerrilla's en paramilitaire eenheden) dominant aanwezig zijn. Het gesprek ging daarom over de problemen van het werken in een omgeving met grote risico's, in het bijzonder op het gebied van veiligheid en mensenrechten. Het bedrijf maakt door de bescherming van de medewerkers en de activa uitgebreid gebruik van publieke en particuliere beveiligingsdiensten. We hadden verder ook vraagtekens bij de strategie op het gebied van de betrokkenheid bij lokale belanghebbenden en investeringen in de gemeenschap.

Reactie

Occidental inventariseert en beoordeelt samen met International Alert (IA, een NGO die zich inzet voor verzoening in gebieden die door gewelddadige conflicten worden geteisterd) de belangrijkste risico's van het opereren in conflictgebieden. In het bedrijfsplan worden vervolgens factoren als mensenrechten en bouwen aan vrede meegenomen. In contracten met particuliere en publieke veiligheidsdiensten zijn clausules opgenomen over het respecteren van de mensenrechten. Occidental heeft verder ook trainingen voor medewerkers, externen en beveiligingsdiensten ontwikkeld. Er wordt daarnaast een verzameling prestatieindicatoren ingevoerd die zijn ontleend aan de Voluntary Principles on Safety and Human Rights. Ten bate van de relatie met lokale belanghebbenden hanteert de onderneming een beleid van 'inclusief' overleg en transparante communicatie. De gemeenschapsontwikkelingsprogramma's komen tot stand met feedback vanuit die gemeenschap. In bestaande programma's komen zaken aan de orde als alfabetisme, conflictoplossing, landbouwtrainingen voor kleine boeren en steun voor kleine bedrijven en de ontwikkeling van ondernemerschap.

Analyse en vervolgstappen

We waren onder de indruk van de voortvarende zakelijke benadering van de onderneming in een dergelijke complexe en lastige omgeving. We blijven aandringen op een verbetering van de rapportages zodat de publieke informatieverschaffing een beter beeld geeft van de acties die Occidental onderneemt om de maatschappelijke effecten in dit soort lastige omstandigheden te beheersen. Verder zullen we de onderneming adviseren de opgedane ervaring en deskundigheid ook in te zetten bij activiteiten in andere gebieden met hoge risico's en/of conflicten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

ROYAL DUTCH SHELL

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Biobrandstoffen; Strategie klimaatverandering; Verontreinigingsbeheersing; Milieunormen; Omkoping en corruptie; Politieke invloed; Ethiek (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Veiligheid; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Duurzaamheid (Overige); Rapportage en informatieverschaffing; Naleving UNGC; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C was aanwezig bij de jaarlijkse Investor Sustainability Day van Shell. De bijeenkomst werd onder andere bijgewoond door de CEO. In kleinere groepjes werd gediscussieerd over upstream-veiligheid, olie-zand, Nigeria, biobrandstoffen en klimaatveranderingstrategie. Wij hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om meer te weten te komen over het beleid van Shell op al deze terreinen en geïnformeerd naar de invoering van dat beleid. We hebben Shell in het bijzonder gevraagd om: 1) meer informatie over de verbeterde procesveiligheid na de ramp in de Golf van Mexico; 2) doelstellingen en prestatiegegevens over de terugdringing van affakkeling en de aanpak van olie-lekken in Nigeria; en 3) duidelijkheid over de invloed van een eventueel sterk stijgende CO₂-prijs op het kostenplaatje van de CO₂-intensievere projecten in de portefeuille.

Reactie

We stelden het op prijs dat Shell bij deze gelegenheid toegang bood tot uiteenlopende personen uit het topkader en dat er ruimschoots gelegenheid was voor discussie en vragen. Op het gebied van procesveiligheid neemt de maatschappij deel aan evaluaties die de reactiecapaciteit bij ernstige rampscenario's moet verbeteren. Shell trekt daarnaast een initiatief voor het bouwen van een wereldwijd systeem voor het afdekken van oliebronnen in diepe wateren. Meer transparantie was er ook over de inspanningen om olie-lekkage in de Niger-delta tegen te gaan; de herstelwerkzaamheden per lekkagelocatie zijn publiekelijk bekendgemaakt. Tot slot heeft de onderneming verduidelijkt dat de \$ 40 per ton CO₂-prijs voor investeringen moest worden gezien als een basisscenario en dat de economische haalbaarheid van alle projecten tegen veel hogere CO₂-prijzen wordt getoetst.

Analyse en vervolgstappen

We blijven de komende maanden actief in contact met de onderneming over uiteenlopende onderwerpen op het gebied van maatschappij en milieu. Zo staat er een afspraak met de Voorzitter op de agenda. We willen bijvoorbeeld graag meer input van Shell over rapporten waarin vraagtekens worden gezet of oliemaatschappijen de uitstootintensiteit van de olie-zandactiviteiten in Canada wel kunnen blijven verlagen. Verder zullen we er bij Shell op aandringen om nieuwe doelen te stellen voor de terugdringing van olie-lekkage in Nigeria en om met aanvullende bewijzen te komen dat de sanering van de lekkages inderdaad effectief is.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

TOTAL, S.A.

(FR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Rechten aandeelhouders; Klimaatverandering (Overige); Strategie klimaatverandering; Beheersing en rapportage uitstoot; Biodiversiteitsbeheer; Water; Toegang tot grond; Verontreinigingsbeheersing; Afval en recycling; Omkoping en corruptie; Politieke invloed; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Veiligheid; Arbeidsomstandigheden (Overige); Inrichting duurzaamheidskwesities; Rapportage en informatievervalsing; Actieve contacten met belanghebbenden; Naleving UNGC.

Activiteit

We hebben met het hoofd van de activiteiten in Libië gesproken over de effecten van de aanhoudende onlusten in het land. Wij wilden graag weten wat de onderneming heeft gedaan om de risico's voor de medewerkers, activa en reputatie te verminderen. We hebben Total gevraagd duidelijk aan te geven welke partij in een joint venture-project verantwoordelijk is voor externen als rampen- en evacuatieplannen worden geactiveerd. Dit om zeker te stellen dat joint venture-partners in Libië zich aan hun verantwoordelijkheden houden. We hebben geadviseerd verdere transparantiemaatregelen te nemen bij de voorbereidingen voor een herstart van de activiteiten in Libië. Dit om te voorkomen dat de onderneming ervan wordt beschuldigd met het regime onder een hoedje te spelen en om het risico te beperken dat bij een eventuele wijziging van de macht contracten ongedaan worden gemaakt. Tot slot hebben we de onderneming gevraagd bij een hervatting van de activiteiten in Libië een Human Rights Compliance Assessment (HRCA) uit te voeren en de uitkomsten daarvan te publiceren.

Reactie

Total heeft bevestigd dat bij het begin van de onlusten alle activiteiten zijn stilgelegd en de niet-Libische medewerkers uit het land zijn weggehaald. Lokale medewerkers is gevraagd thuis te blijven; zij worden betaald uit kasreserves van het land zelf. In verband met de sluiting is er verder niets meer betaald; de onderneming houdt zich aan de internationale sancties die zijn opgelegd aan het regime. Total voert ook juridisch onderzoek uit naar de eigendomspositie voor wat betreft haar middelen in Libië. Het doel van dat onderzoek is om de activiteiten weer te kunnen opstarten zodra de politieke en/of veiligheidssituatie dat toelaat en de internationale sancties zijn opgeheven. De onderneming onderkende het belang van transparante opbrengstenstromen in de onderhandelingen met een eventueel nieuw regime. In deze fase kon er echter nog niets over specifieke stappen gemeld worden. Tot slot heeft Total bevestigd dat er een evaluatie van de mensenrechtensituatie zal plaatsvinden voordat de activiteiten worden hervat.

Analyse en vervolgstappen

F&C staat positief tegenover Totals aanpak met betrekking tot de risico's van de activiteiten in Libië. Lof krijgt de onderneming van ons voor de systematischere uitrol van de Human Rights Compliance Assessment in hogerisicolanden als Libië. Wij houden in de gaten hoe de rapportage hierover verloopt. Een zorgpunt is dat in de haast om contracten te sluiten met de opkomende transitieregering krachtige anticorruptie- en transparantiemaatregelen mogelijk het onderspit delven. We volgen de situatie op de voet. Van Total en andere ondernemingen die actief zijn in Libië verlangen we meer helderheid over de genomen of te nemen transparantiemaatregelen met betrekking tot de opbrengsten onder een nieuw regime na Kaddafi.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

TOTAL, S.A.

(FR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp:Bezoldiging; Bestuursstructuur; Rechten aandeelhouders; Klimaatverandering (Overige); Strategie klimaatverandering; Beheersing en rapportage uitstoot; Biodiversiteitsbeheer; Water; Toegang tot grond; Verontreinigingsbeheersing; Afval en recycling; Omkoping en corruptie; Politieke invloed; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Veiligheid; Arbeidsomstandigheden (Overige); Inrichting duurzaamheidskwesities; Rapportage en informatieversterving; Actieve contacten met belanghebbenden; Naleving UNGC.

Activiteit

Met de secretaris van de vennootschap gesproken over de positie van Total ten aanzien van een aandeelhoudersmotie waarin werd opgeroepen tot een statutenwijziging en formele jaarlijkse rapportage over de economische, maatschappelijke en milieurisico's in verband met de olieactiviteiten in Alberta. We hebben Total geadviseerd constructief met de indieners van de motie en met andere beleggers in gesprek te gaan over lacunes in de informatieversterving over olieactiviteiten en om de moeizame relatie met Franse institutionele beleggers te verbeteren. Zelf waren we minder geïnteresseerd in de informatie over olieactiviteiten; dat hadden we kort daarvoor al met de landenmanager voor Canada doorgenomen (zie verslag over Total in de re^o-rapportage over het eerste kwartaal van 2011). Onze nadruk lag meer op het belang van open communicatielijnen, compromisvorming en de gelegenheid voor een genuanceerdere discussie door het vermijden van de op confrontatie gerichte aanpak van een dergelijke aandeelhoudersmotie.

Reactie

Total had duidelijk geen zin om de institutionele beleggers die de motie hadden ingediend, tegemoet te komen. De onderneming stond erop het Franse juridische proces te doorlopen en zei dat de beleggers maar juridische middelen moesten inzetten als ze zo nodig de benadering van het Bestuur wilden aanvechten (tot en met een eis om het aftreden van de Raad van Bestuur). Kort daarna bleek dat twee van de originele indieners van de motie zich na de deadline hadden teruggetrokken. De motie kwam hierdoor om procedurele redenen niet op de stemagenda van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Total ontkende vervolgens naar de media gelekte beschuldigingen dat de onderneming de twee instellingen onder druk had gezet om zich terug te trekken. Total beweert dat de instellingen zich bij nadere bestudering van eerdere bevindingen hadden bedacht en geconstateerd dat de informatieversterving door de onderneming toch voldoende was. Total gaf toe dat een statutenwijziging de enige manier is om een onderwerp van deze aard op de stemagenda van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders te krijgen. De onderneming heeft aangeboden dat de beleggers bij de jaarvergadering mondeling een vraag kunnen stellen, maar liet weten zich systematisch van juridische middelen te zullen blijven bedienen om andere discussiemethoden te blokkeren. Aandeelhouders die niet zelf aanwezig kunnen zijn, worden hiermee buiten de discussie gehouden.

Analyse en vervolgstappen

Hoewel onze voorkeur uitgaat naar een diepgaande, één-op-één dialoog over de complexe duurzaamheidskwesities waarmee de onderneming zich geconfronteerd ziet, begrijpen we dat een dergelijke aanpak voor de meerderheid van de beleggers niet haalbaar is. Open dialoog via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zien we dan ook als een noodzakelijke en gezonde aanvulling. De hardhandige poging van Total om de onafhankelijke acties van collega-beleggersinstellingen onderuit te halen en een open dialoog de kop in te drukken, is schadelijk voor het klimaat van samenwerking dat wij willen stimuleren. Er is een risico dat de reputatie van Total voor deugdzaam ondernemingsbestuur hierdoor averij oploopt. We zullen in gepland overleg met het senior management van Total en met collega-beleggers proberen de angel uit de situatie te halen en streven naar een meer redelijke en verzoenende aanpak in het stemseizoen van 2012.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

TOTAL, S.A.

(FR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: Publiek

Onderwerp:Bezoldiging; Bestuursstructuur; Rechten aandeelhouders; Klimaatverandering (Overige); Strategie klimaatverandering; Beheersing en rapportage uitstoot; Biodiversiteitsbeheer; Water; Toegang tot grond; Verontreinigingsbeheersing; Afval en recycling; Omkoping en corruptie; Politieke invloed; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Veiligheid; Arbeidsomstandigheden (Overige); Inrichting duurzaamheidskwesities; Rapportage en informatievervalsing; Actieve contacten met belanghebbenden; Naleving UNGC.

Activiteit

We hebben in een brief aan Total de verzoeken kracht bijgezet die we aan het hoofd van de Canadese olieactiviteiten in Alberta hadden gedaan. De brief ging nader in op de noodzaak voor nieuwe en verbeterde informatievervalsing over het milieuonderzoek waarmee de sterke gevolgen van niet-conventionele oliewinning kunnen worden verminderd. We zouden ook graag zien dat Total ophoudt met het lobbyen bij lokale bedrijfssectoren en zich in plaats daarvan richt op beleid waarmee een wetenschappelijk onderbouwd niveau voor broeikasgassen kan worden gerealiseerd. We hebben verder gevraagd om duidelijkheid over het diversiteitsbeleid en om meer informatie over de waterplanning op de lange termijn (onder andere of er in de analyse rekening is gehouden met een toekomstig prijskaartje voor water).

Reactie

De onderneming reageerde met een uitgebreide inhoudelijke brief. Hierin werd meer informatie gegeven over de diverse gezamenlijke onderzoekssamenwerkingsverbanden, inclusief belangrijk gezamenlijk onderzoek naar afwateringsmeren (voor afvalslik). De onderneming zei echter niets over de tijdlijnen en risico's van het al dan niet realiseren van de technische prestatiedoelstellingen door investeringen in onderzoek en ontwikkeling. Total heeft verder nogmaals gezegd over nationaal klimaatbeleid op één lijn te zitten met Canadese brancheorganisaties. In de brief werden de inspanningen beschreven om de Joslyn-oliezandmijnen klaar te maken voor de opvang van CO₂. Total lichtte toe dat er een hoeveelheid grond van dezelfde omvang als de nieuwe mijn zou worden aangekocht en beschermd, maar zei niet of deze compensatiebenadering de standaard was binnen de hele groep. De onderneming zei verder te streven naar 'best practice' in waterbeheer.

Analyse en vervolgstappen

Total is inhoudelijk en uitgebreid ingegaan op de vele vragen die F&C over haar olieactiviteiten had gesteld. Naar het zich laat aanzien formuleert de onderneming hoge normen voor de nieuwe Canadese mijn. We begrijpen nu heel wat meer van de specifieke invulling van de Canadese bedrijfsactiviteit. Wel zitten we nog met de vraag in hoeverre deze beslissingen zijn gekoppeld aan formeel beleid en een Totalbrede visie op de beheersing van prestaties en invloeden. Veel andere punten staan ook nog open: over het R&D-programma en de waterplanning, de prijsstelling en de rol van de onderneming bij de verbetering van de bewaking van de aanvoer en kwaliteit van water op regioniveau. We zullen bij een volgend overleg op deze vragen antwoorden proberen te krijgen en in het bijzonder proberen te achterhalen hoe de onderneming de prestaties op het gebied van gezondheid, veiligheid en milieu in de diverse divisies koppelt aan de bezoldiging van het topmanagement.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portfeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Technologie

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

CISCO SYSTEMS INC.

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Publiek

Onderwerp: Klokkenluidersystemen; Privacy en vrijheid van meningsuiting; Gebieden met een zwakke corporate governance; Arbeidsomstandigheden toeleveringsketen; Gezondheid en veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Inrichting duurzaamheidskwesities; Rapportage en informatievervalsing.

Activiteit

We hebben deelgenomen aan een consultatiebijeenkomst voor belanghebbenden. Gevraagd werd om feedback op het meest recente duurzaamheidsverslag van de onderneming. De gegevens en rapportage over de benadering van Cisco ten aanzien van energie-efficiëntie en klimaatverandering vonden we uitstekend. Het verslag bood echter weinig inzicht in de manier waarop de onderneming omgaat met maatschappelijke risico's als arbeidsomstandigheden in de toeleveringsketen, de herkomst van conflictmineralen en mensenrechten. Ook ontbrak informatie over de bestuursstructuur en zaken als bestuurstoezicht, strategische prioriteiten en de belangrijkste prestatiedoelstellingen.

Reactie

De onderneming vraagt op dit moment om feedback van diverse belanghebbenden en heeft niet direct op onze feedback gereageerd.

Analyse en vervolgstappen

We stellen het op prijs om gestructureerd feedback op de duurzaamheidsbenadering van Cisco te leveren. Het probleem is alleen dat er met eerdere feedback nooit iets is gebeurd. We zullen het duurzaamheidsverslag 2010 evalueren, verbeterpunten signaleren en de onderneming blijven aanspreken op de niet veranderende tekortkomingen, in het bijzonder voor wat betreft de beheersing van maatschappelijke zaken.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Telecommunicatie

VRIJ VOOR PUBLICATIE NA 25 januari 2012

NOKIA

(FI)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Publiek**

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Gebieden met een zwakke corporate governance; Privacy en vrijheid van meningsuiting.

Activiteit

F&C heeft met de Voorzitter en Financieel Directeur over de corporate governance van Nokia gesproken. Aanleiding was het strategische samenwerkingsverband tussen Nokia en Microsoft. Wij hebben zo onze twijfels of het Bestuur wel over de juiste vaardigheden, internationale ervaring en onafhankelijk perspectief beschikt om de jarenlange ondermaats presterende onderneming weer op de rails te krijgen. Onze zorg is dat Nokia teveel op het binnenland gericht is en internationaal onvoldoende concurrerend is. We hebben verder verzocht om meer helderheid en transparantie over de beloningsdoelstellingen en hoe deze zijn gekoppeld aan de nieuwe strategische doelstellingen van Nokia.

Reactie

De onderneming was het met ons eens dat er bestuurders moeten komen met meer ervaring in de Amerikaanse en opkomende markten. Er worden op dat terrein dan ook al inspanningen gedaan. Opgemerkt werd ook dat de huidige Voorzitter in 2012 vertrekt. Nokia hoopt dan een onafhankelijke opvolger van buiten het bedrijf te kunnen benoemen. Volgens de onderneming is het beloningsbeleid in overeenstemming met dat van internationale technologiebedrijven; die beloning is nodig om belangrijke medewerkers binnen te halen en te behouden. Later in het jaar worden strategische doelstellingen aangekondigd; de bonusregeling voor de nieuwe CEO wordt daaraan gekoppeld.

Analyse en vervolgstappen

In sommige opzichten loopt de werkwijze bij Nokia achter op de internationale norm. Het Bestuur en het management zijn zich daar echter van bewust en streven ernaar deze tekortkomingen weg te nemen. De vraag is of ze dat snel genoeg lukt (dit gezien de aanhoudende twijfels over de nieuwe strategie en leiders van de onderneming.) De mogelijkheid van een cultuurbotsing valt niet uit te sluiten: het Bestuur is geheel Fins met de focus op Europa, het managementteam is overwegend Amerikaans met een totaal andere leiderschapsstijl. F&C bewaakt de resultaten aan de hand van de geformuleerde governance doelstellingen en brengt te zijner tijd weer verslag uit.

TELECOM ITALIA

(IT)

Risicostatus:

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: **Publiek**

Onderwerp: Bestuursstructuur; Audit en controle.

Activiteit

We hebben de onderneming geschreven dat we blij waren met de toegenomen onafhankelijkheid van het Bestuur en de verbetering van de interne controlesystemen (dankzij de commissie voor externe controle en corporate governance). F&C maakt zich echter nog steeds zorgen over de bestuursbalans, zeker nu de rol van CEO en Voorzitter bij de laatste Algemene Vergadering van Aandeelhouders zijn samengevoegd. We hebben er bij Telecom Italia op aangedrongen die twee rollen te scheiden. Op die manier blijft er een goed evenwicht tussen bestuurders en is de verantwoordelijkheid goed geregeld.

Reactie

De onderneming buigt zich op dit moment over onze aanbevelingen.

Analyse en vervolgstappen

Telecom Italia heeft een problematische geschiedenis voor wat betreft de verantwoording en bestuursbalans. Het concern raakte in 2010 in opspraak vanwege een onderzoek naar witwaspraktijken waarbij een aantal voormalige bestuurders en medewerkers betrokken waren. F&C blijft aandringen op een aangescherpte informatievoorziening en transparantie van de interne controlesystemen. Tevens pleiten wij voor een versterking van de onafhankelijkheid van het Bestuur en de transparantie, om te beginnen met een scheiding van de rol van CEO en Voorzitter.

Risicostatus: Laag Medium Medium/hog Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Engagement per sector

Basismaterialen

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

FREEPORT-MCMORAN COPPER & GOLD

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: Vertrouwelijk

Onderwerp: Bezoldiging; Beheersing en rapportage uitstoot; Biodiversiteitsbeheer; Verontreinigingsbeheersing; Politieke invloed; Ethiek (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Mensenrechten (Overige); Gezondheid en veiligheid; Rapportage en informatievervalsing; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C heeft onder vier ogen met de onderneming gesproken over de reactie op de onlusten en rellen rond de Tenke Fungurume-mijn in de Democratische Republiek Congo (DRC). We prijzen het besluit om een evaluatie door onafhankelijke organisatie Monarch aan te vragen en hebben aangedrongen op een uitputtende publicatie van de bevindingen. Gezondheid en veiligheid kwamen eveneens aan de orde. We hebben gevraagd om aanvullende informatievervalsing over het eventuele effect van veiligheidsincidenten op de bezoldiging van het topkader. Er is ook uitgebreid gesproken over de langetermijneffecten van de afvoer van mijnafval via rivieren (afvalslik) van het hooggebergte naar de lagere gebieden bij de Grasberg-mijn in Indonesië.

Reactie

De Voorzitter van Standard Chartered Over Tenke Fungurume heeft Monarch mondeling laten weten dat er geen rellen meer waren en dat Freeport ten opzichte van de relschoppers legitiem had gehandeld; F&C heeft de onderneming geadviseerd dit ook op papier te zetten. Op het gebied van gezondheid en veiligheid meldde Freeport dat het aantal ongevallen met dodelijke afloop daalt. De onderneming wil indicatoren voor gezondheid en veiligheid ontwikkelen die wat meer zeggen, zoals het aantal gevallen waar het maar net niet goed ging (de zogenaemde 'near miss'). Van de bonusregeling voor de top is 20% gerelateerd aan gezondheids- en veiligheidsdoelstellingen; de prestaties worden door de externe accountant gecontroleerd. Over Grasberg kon Freeport vertellen dat de effecten van de mijn en de daarmee samenhangende afvalbeheersystemen grotendeels tijdelijk en omkeerbaar zijn (mits zorgvuldig beheerd). Dit blijkt uit lopend onderzoek in samenwerking met onafhankelijke partijen. Freeport blijft beweringen van NGO's tegenspreken dat het afvalslik giftig is en nadelige effecten op de lokale ecosystemen en bestaansmiddelen heeft.

Analyse en vervolgstappen

F&C blijft ijveren voor verbetering van de prestaties en informatievervalsing, vooral voor wat betreft de veiligheid en de mensenrechten. De wetenschappelijke verklaring van Freeport over de effecten van afvalslik bij Grasberg vinden we bevredigend. Sommige effecten kunnen niet meer worden teruggedraaid (bijv. veranderingen in het rivierpeil), maar worden door Freeport wel goed beheerd en redelijk afgezwakt. We blijven in de gaten houden of de onderneming de veroorzaakte effecten wel effectief terugdringt en stimuleren Freeport om: 1) jaarlijkse doelstellingen voor bodemsanering en de geboekte voortgang met het Mine Closure Plan bekend te maken; 2) de uitkomsten van watertesten te blijven publiceren en deze af te zetten tegen internationale normen (bijvoorbeeld van de wereldgezondheidsorganisatie WHO); en 3) aantoonbaar bestuurstoezicht uit te oefenen op de effecten bij Grasberg.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Consumentengoederen

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

KERRY GROUP PLC

(IE)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Corporate governance (Overige); Beheersing en rapportage uitstoot; Strategie klimaatverandering; Omkoping en corruptie; Productveiligheid; Voeding; Gezondheid en veiligheid; Arbeidsomstandigheden toeleveringsketen; Rapportage en informatieverstopping.

Activiteit

We hebben in een persoonlijk gesprek met de voedselproducent behalve de samenstelling en effectiviteit van het Bestuur ook de beheersing van de belangrijkste duurzaamheidsrisico's aangekaart. F&C heeft geadviseerd de omvang van het Bestuur te reduceren. Ook zouden vertegenwoordigers van grootaandeelhouders moeten worden vervangen door onafhankelijke kwaliteitsbestuurders met de juiste ervaring en vaardigheden om de onderneming te helpen de internationale groeiambities te verwezenlijken. We hebben Kerry aangespoord de belangrijkste duurzaamheidsrisico's en -effecten in kaart te brengen en een beleid en kernprestatieindicatoren te ontwikkelen. Ook moet worden gewerkt aan de verzameling van gegevens, bewaking en rapportagesystemen waarmee de resultaten kunnen worden beoordeeld en aan de aandeelhouders kunnen worden teruggekoppeld.

Reactie

De onderneming heeft begrip voor de zorg van F&C over de effectiviteit van het Bestuur. Het streven is om het aantal bestuurders geleidelijk te verlagen en onafhankelijke vertegenwoordiging te versterken. De uitvoering hiervan wordt echter bemoeilijkt door de van oudsher sterke banden tussen de onderneming en de belangrijkste aandeelhouder, de lokale zuivelcoöperatie. De onderneming stelde de actieve input van F&C zeer op prijs en heeft onze aanbeveling overgenomen om jaarlijkse bestuurdersverkiezingen in te voeren (dit om het proces van 'bestuursverfrissing' te bespoedigen). Kerry gaf ook toe achter te lopen bij de concurrentie voor wat betreft de beheersing en rapportage van de belangrijkste duurzaamheidsrisico's-effecten, maar zei dat de verbetering hiervan hoge prioriteit had.

Analyse en vervolgstappen

Het actief aandeelhouderschap en de aanbevelingen van F&C werden goed ontvangen. We hebben met de onderneming afgesproken meer feedback over corporate governance en duurzaamheid te zullen geven als Kerry Group dat nodig vindt. F&C houdt de geboekte voortgang bij de aanpak van de corporate governance en de belangrijkste duurzaamheidseffecten en -risico's in de gaten. Er is een nieuwe overlegafspraak gemaakt voor begin volgend jaar.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Financiële ondernemingen

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

AEGON

(NL)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Bezoldiging; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

We hebben de verzekeraar persoonlijk op de hoogte gesteld van onze zorgen over de voorgestelde bezoldigingsregeling. De onderneming wilde de langlopende uitgestelde bonuscomponent verlagen. Ook zou het aantal prestatieaantstaven voor de bepaling van de variabele uitkeringen omlaag gaan. Wij hebben duidelijk gemaakt niet blij te zijn met deze sterkere nadruk op de korte termijn en minder ambitieuze doelstellingen. F&C heeft daarnaast voorgesteld de prestatiecriteria bekend te maken en de aandeelhouders op die manier zelf te laten beoordelen hoe goed de regeling in elkaar steekt en of de doelstellingen wel stevig genoeg zijn.

Reactie

Volgens Aegon waren deze wijzigingen noodzakelijk, wilde de onderneming voldoen aan de nieuwe kapitaalrichtlijn voor de financiële soliditeit van kredietinstellingen (CRD). Aegon zei verder dat er over de bezoldigingsregeling niet meer informatie wordt verschaft omdat de onderneming het remuneratierapport niet bij elke wijziging aan de aandeelhouders ter stemming wil voorleggen.

Analyse en vervolgstappen

F&C was teleurgesteld over de reactie van Aegon. Wij kennen geen andere financiële instelling die dergelijke remuneratiemaatregelen heeft getroffen in verband met de naleving van de nieuwe richtlijn. Bovendien zijn we van mening dat het remuneratieverslag altijd ter stemming aan de aandeelhouders moet worden voorgelegd, en zeker als er veranderingen zijn doorgevoerd. We zullen onze zorgen nog een keer schriftelijk aan de onderneming kenbaar maken en blijven aandringen op meer transparantie over de prestatiecriteria.

BANK OF AMERICA CORPORATION

(VK)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen en vastrentend

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Rechten aandeelhouders; Corporate governance (Overige); Milieunormen; Politieke invloed; Duurzame marketing; Diversiteit; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C had zitting in een panel belanghebbenden dat zich over de conceptversie van het eerste allesomvattende duurzaamheidsverslag van de bankgigant heeft gebogen. F&C was teleurgesteld over de beschrijving van de financiële crisis en het effect daarvan op de consument. Het verslag gaf allesbehalve een evenwichtig beeld van de eigen rol in de crisis en de daarop volgende hervormingen. F&C heeft gevraagd om specifiekere informatie over de manier waarop medewerkers worden opgeleid die over kredietaanpassingen en executieverkopen gaan. Ook willen we graag meer lezen over de beoordeling van maatschappelijke en milieurisico's in de commerciële kredietverlening, garantstelling en overige transacties. Verder hebben we verzocht om een formelere inventarisatie van wat er van wezenlijk belang is, een manier waarmee de meest relevante onderwerpen voor toekomstige rapportage in kaart kunnen worden gebracht.

Reactie

De onderneming heeft vooral gestreefd naar een op de toekomst gericht verslag, vandaar dat de financiële crisis misschien onderbelicht werd. In het algemeen luisterden de medewerkers naar de feedback maar werd niets toegezegd over wat er in 2011 kan worden veranderd en welke aanpassingen er pas daarna zullen worden overwogen. De bank heeft verder gevraagd of ze van F&C de reactie op het conceptrapport en het specifieke commentaar per regel kon krijgen.

Analyse en vervolgstappen

Rapportage over een organisatie met de omvang en het bereik van een Bank of America is niet makkelijk. Toch blijven de inspanningen van de onderneming ver achter bij concurrenten als Citigroup en HSBC, die al jaren allesomvattende rapportages verzorgen. Bank of America zal er harder aan moeten trekken om dat gat te dichten. Ook dient de bank meer informatie te geven over de rol van de beoordeling en meer informatie moeten geven over de rol die de beoordeling van de duurzaamheidsrisico's speelt in de belangrijkste bedrijfsfuncties. F&C zal het uiteindelijk gepubliceerde verslag grondig doorlopen op eventuele verbeteringen en aangeven als er naar de adviezen is geluisterd. Verder blijven we op verzoek van de bank deelnemer in de groep belanghebbenden.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Financiële ondernemingen

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

PING AN INSURANCE

(CN)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Rechten aandeelhouders.

Activiteit

F&C heeft in een overleg met de financieel directeur (CFO) haar zorgen geuit dat de rechten van de aandeelhouders niet zijn gerespecteerd in de onderhandse plaatsing van Ping An bij Chow Tai Fook. De koers van het aandeel is na de aankondiging van die plaatsing sterk gedaald. Onze vragen betroffen: 1) het doel van het kapitaalberoep; 2) de reden dat er bij de transactie slechts één belegger betrokken was; 3) de visie van Ping An op de korte positie die Chow Tai Fook op het aandeel Ping An had genomen en 4) eventuele geplande wijzigingen in de manier waarop de onderneming in de toekomst een kapitaalberoep zal doen.

Reactie

De onderneming legde uit dat het kapitaal zou worden gebruikt voor de versterking van de solvabiliteitsverhoudingen na de sterke groei van de activiteiten en de overname van Shenzhen Development Bank. Met het oog op de wettelijke beperkingen op kapitaalberoep voor een beursgenoteerde onderneming met aandelen (A-share) had Ping An besloten dat een onderhandse plaatsing bij één belegger de meest efficiënte manier was om de noodzakelijke middelen bij elkaar te krijgen. De onderhandse plaatsing moet overigens nog door de toezichthouder worden goedgekeurd. De onderneming beschouwt de korte positie van Chow Tai Fook als een techniek voor risicobeheersing en vat dit niet op als een negatieve inschatting door Chow Tai Fook van de vooruitzichten voor Ping An in de toekomst. De onderneming zal in de toekomst bij financieringen een beroep op de markt voor aandelen (A-share) overwegen.

Analyse en vervolgstappen

We hebben duidelijk laten merken teleurgesteld te zijn dat Ping An voor een onderhandse plaatsing en niet een claimemissie heeft gekozen. Als Ping An zich over toekomstige mogelijkheden voor kapitaalberoep buigt, zullen wij de onderneming er actief van proberen te weerhouden besluiten te nemen die de rechten van de aandeelhouders ondermijnen.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Industriële ondernemingen

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

DAELIM INDUSTRIAL (KR)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Milieunormen toeleveringsketen; Gezondheid en veiligheid; Arbeidsomstandigheden toeleveringsketen.

Activiteit

F&C is actief de dialoog met Daelim aangegaan. De werkwijze op het gebied van gezondheid & veiligheid en het gedrag van deze Zuid-Koreaanse bouwmaatschappij baarde ons zorgen. Daelim wordt gezien als één van de gevaarlijkste plekken om te werken in Zuid-Korea. De onderneming kreeg begin jaren 2000 diverse boetes opgelegd, voor omkoping, prijsafspraken en kartelvorming. F&C wilde graag horen hoe effectief de maatregelen zijn gebleken die tot ethisch gedrag moesten leiden. We hebben de onderneming gevraagd informatie te verschaffen over gezondheid- en veiligheidsbeleid, beheersystemen en prestaties voor alle binnen- en buitenlandse activiteiten. Verder wilden we graag meer weten over de milieuprestaties, arbeidsomstandigheden, het beheer van externe leveranciers en de relatie met de gemeenschap in markten buiten Zuid-Korea.

Reactie

Er zijn stappen ondernomen om ethisch gedrag binnen het bedrijf te waarborgen. Zo is er een allesomvattende gedragscode ontwikkeld, zijn er compliance-trainingen voor medewerkers georganiseerd en is het Bestuur verantwoordelijk gemaakt voor het toezicht. De prestaties op het gebied van gezondheid en veiligheid worden voor eigen medewerkers gevolgd, maar niet voor externen. Het percentage ongelukken met dodelijke afloop is nog altijd erg hoog. Het beheerproces is tot op zekere hoogte geregeld, onder andere in de vorm van veiligheidsprestaties en trainingen voor medewerkers. De rapportage laat echter nog veel te wensen over; er kan dus veel meer mis gaan dan daadwerkelijk wordt gemeld. De aanpak van milieueffecten maakt onderdeel uit van de compliance in alle landen waarin de onderneming actief is. Met de andere effecten wordt iets gedaan als de wet dat voorschrijft.

Analyse en vervolgstappen

De reactie van de onderneming was geruststellend voor wat betreft de maatregelen die er ten aanzien van ethisch gedrag zijn genomen. De beheersing van andere belangrijke duurzaamheidsrisico's en -effecten is daarentegen ontoereikend. Naar het zich laat aanzien is er een groot verschil in de behandeling van binnenlandse en buitenlandse activiteiten. F&C blijft de manier van werken van de onderneming volgen en hoopt bij het bezoek aan Zuid-Korea later in het jaar ook de dialoog met Daelim te kunnen voortzetten.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

CHEVRON CORPORATION (VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Veiligheid; Gezondheid en veiligheid; Duurzaamheid (Overige); Inrichting duurzaamheidskwesaties; Rapportage en informatievervalsing; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C is de dialoog met Chevron in Colombia aangegaan. Onze engagement richt zich daarbij vooral op de relatie van Chevron met de inheemse bevolking en op diens rol als een van de belangrijkste belasting- en royalty-betalers in de regio waarin Chevron actief is. De onderneming is de grootste leverancier van aardgas van Colombia en exploiteert aardgasvelden in reservaatgebieden. Ondanks dat men rapporteert over goede banden tussen Chevron en de Wayuu-gemeenschap hebben we aangedrongen op een verbetering van de communicatie over de contacten met deze kwetsbare groepen. Dit betreft onder meer (het al dan niet goed werken van) de systemen en kaders voor de dialoog. Chevron zou volgens ons ten aanzien van de autoriteiten ter plaatse en in de regio verder een proactievare opstelling moeten innemen over de verantwoorde bestemming en het gebruik van de belastinggelden en royalty's die worden afgedragen door grondstoffenconcerns die in deze regio (één van de armste in Colombia) actief zijn.

Reactie

De onderneming heeft een speciaal team voor het onderhouden van de relaties met de inheemse bevolking, waaronder twee medewerkers die de taal van de Wayuu spreken. Alle relevante documentatie wordt daarnaast ook vertaald. Er wordt regelmatig overlegd met vertegenwoordigers uit de gemeenschap over eventuele problemen of aandachtspunten. Er is een gestructureerde klachtenprocedure volgens een vastgelegd stramien en binnen een duidelijk kader. Chevron Colombia is zich ervan bewust dat zwakke instellingen en de ingebakken cultuur van corruptie een belangrijk struikelblok vormen. De lokale bevolking krijgt daardoor niet een volledig beeld van de sociaaleconomische voordelen van de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen. Chevron is lid van een recent opgerichte commissie van meerdere belanghebbenden die zich gaat bezighouden met de controle van de bestemming en het gebruik van de royalty's die de gemeentelijke en landelijke overheden ontvangen. De onderneming maakt elk jaar bekend wat er aan belasting en royalty's is afgedragen.

Analyse en vervolgstappen

F&C was blij met de gerichte beheersing van de risico's van deze belangrijke aandachtsgebieden. Belastinggelden en royalty-betalingen verdwijnen in de betreffende regio structureel in de verkeerde zakken. We begrijpen dat er een grens is aan wat Chevron Colombia als onderneming aan dit complexe probleem kan doen. We blijven Chevron wel pushen om actief in discussie te gaan met de overheid, onder andere door een leidende rol op zich te nemen en de pas opgerichte commissie voor meerdere belanghebbenden alsook door Colombia op te roepen zich bij het Extractive Industries Transparency Initiative aan te sluiten.

* <http://www.ramp-alberta.org>

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

CHEVRON CORPORATION (VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Bezoldiging; Bestuursstructuur; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Mensenrechten (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Veiligheid; Gezondheid en veiligheid; Duurzaamheid (Overige); Inrichting duurzaamheidskwesaties; Rapportage en informatievervalsing; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

In een gesprek met de CEO heeft F&C gevraagd om meer informatie van het Bestuur over de manier waarop de prestaties op het gebied van gezondheid en veiligheid zich vertalen naar de bezoldiging. We hebben tevens gevraagd naar meer informatie over de beoordeling van maatschappelijke en milieutechnische aspecten in het overname- en desinvesteringproces. Op die manier kunnen langetermijnproblemen worden gesignaleerd en geneutraliseerd, zoals de aanhoudende beschuldigingen dat Texaco (dat in 2001 door Chevron is overgenomen) grote delen van het Amazonegebied in Ecuador heeft vervuild en de effecten daarvan onvoldoende heeft opgeruimd.

Reactie

De CEO was enthousiast over het gesprek over de relatie tussen de bezoldiging en gezondheid & veiligheid. Hij kon echter niet veel specifiek zeggen over de precieze prestatiegegevens die aan het beloningspakket ten grondslag liggen. Naar het schijnt zal het Bestuur, als de bonussen voor bepaalde functionarissen worden bepaald, een algemene evaluatie uitvoeren van de totaalprestatie op het gebied van veiligheid en gezondheid. Gezien de enorme publiciteit over het geval Ecuador (en de recente spraakmakende uitspraak tegen de onderneming, waarmee miljarden dollars zijn gemoeid) stond de CEO niet echt open voor een gesprek over de lering die de onderneming hieruit heeft getrokken voor de fusie- en verkoopstrategie. De CEO ging liever nader in op de specifieke omstandigheden van de zaak in Ecuador, een onderwerp dat bij Chevron nogal sterk leeft.

Analyse en vervolgstappen

F&C zal het Bestuur aanspreken om erachter te komen hoe prioriteiten op het gebied van gezondheid en veiligheid in de bezoldigingsregeling operationeel worden gemaakt. We blijven verder in gesprek met Chevron; we proberen wat verder te kijken dan de zaak Ecuador, bijvoorbeeld naar manieren waarop de onderneming de due diligence kan verbeteren als er activa worden gekocht of verkocht. Dit om te voorkomen dat men ook in de toekomst weer wegzakt in een juridisch moeras dat het gevolg kan zijn van de maatregelen die al dan niet door andere ondernemingen genomen zijn.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

CNOOC LTD

(CN)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Strategie klimaatverandering; Biodiversiteitsbeheer; Ethiek (Overige); Omkoping en corruptie; Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Gezondheid en veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

In een bijeenkomst met de Financieel Directeur zijn de volgende onderwerpen de revue gepasseerd: 1) hoe de onderneming binnen het bedrijf gezondheid, veiligheid en milieu (GVM) beheerst, in het bijzonder in het licht van de uitbreiding van de booractiviteiten in diepe wateren voor de kust van China; 2) of de onderneming meer informatie kon geven over de klimaatstrategie in het kader van de beoogde verlaging van de CO₂-intensiteit van de Chinese economie met 17% in 2016; 3) de mate van voorbereiding van CNOOC op de nieuwe vereisten ten aanzien van de melding van betalingen aan overheden uit hoofde van de Dodd-Frank-wet; en 4) hoe de onderneming bij het betreden van een nieuwe markt het landenrisico beoordeelt, onder andere corruptie, mensenrechten en politiek risico.

Reactie

Het management acht de GVM-systemen voor de activiteiten in diepe wateren bevredigend. Met het rampenscenario wordt regelmatig geoefend en CNOOC heeft langs de Chinese kust zeven alarmcentra ingericht. Vorig jaar was sprake geweest van meer GVM-incidenten, wat heeft geleid tot boetes voor het management en een herziening en actualisering van de beheersystemen voor gezondheid en veiligheid. Op het gebied van klimaatverandering is CNOOC vooralsnog op zoek naar nieuwe oliereserves in plaats van over te stappen op aardgas, dat minder CO₂ uitstoot. CNOOC werkt in de VS in het kader van de nieuwe Dodd-Frank-wet samen met de externe accountants aan de publicatie van betalingen op opbrengsten aan overheden. Bij landenrisico ligt de nadruk volgens de onderneming op politieke, fiscale en milieurisico's.

Analyse en vervolgstappen

De onderneming leek onze vragen te begrijpen, al boden de antwoorden niet veel houvast. De onderneming was vooral vaag over de specifieke verbeteringen die het aantal incidenten op het gebied van gezondheid en veiligheid moesten terugdringen en hoe de uitstoot van broeikasgassen in lijn moesten komen met de door China geformuleerde nationale streefdoelen. Over de beoordeling van landenrisico en klaar zijn voor Dodd-Frank was de reactie bemoedigender. In vervolcontacten zal F&C de onderneming stimuleren om: 1) de prestaties op het gebied van gezondheid & veiligheid en een strategie voor verbetering te publiceren; en 2) te schetsen hoe de reductiedoelstellingen voor de CO₂-uitstoot worden gerealiseerd bij een bedrijfsstrategie die toch vooral gericht blijft op de exploratie en productie van olie.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

EXXONMOBIL CORPORATION

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Bezoldiging; Beheersing en rapportage uitstoot; Strategie klimaatverandering; Klimaatverandering (Overige); Water; Biodiversiteitsbeheer; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Diversiteit; Gezondheid en veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Inrichting duurzaamheidskwesties; Rapportage en informatievervalsing.

Activiteit

In het kader van onze deelname aan het External Citizenship Advisory Panel zijn we een dag lang op bezoek geweest bij de Joliet-raffinaderij van ExxonMobil vlakbij Chicago. Tegen de achtergrond van deze zware raffinaderij-activiteiten hebben wij de raffinaderijmanager eens flink aan de tand gevoeld over het gezondheids- en veiligheidsbeheer. We hebben ExxonMobil verder gevraagd ons de groepsbrede personeelsevaluatieformulieren te laten zien om een beeld te krijgen hoe gezondheid en veiligheid in de prestatie maatstaven zijn terug te vinden. We hebben verder geadviseerd meer externe controles in te zetten naast de uitgebreide interne controle van milieu, gezondheid en veiligheid (MVG). Tot slot blijft F&C de onderneming stimuleren om totaal doelstellingen voor duurzaamheid te formuleren en bekend te maken. Ook zouden we graag zien dat ExxonMobil lobbyt op het gebied van klimaatverandering.

Reactie

De onderneming hecht groot belang aan een goede beheersing van de veiligheid en gezondheid van externen. Het grote aantal externe krachten en de steeds wisselende rolbezetting op iedere locatie zijn natuurlijk lastige factoren wil ExxonMobil inderdaad het streefdoel 'Nobody Gets Hurt' waarmaken. De onderneming was zoals altijd huiverig om het MVG-streefdoel hoger in te zetten dan de doelstelling voor de energie-efficiëntie (10%). Iedere productiefaciliteit en locatie kent volgens ExxonMobil unieke mogelijkheden en uitdagingen; de onderneming wil de individuele prestatieverwachtingen dan ook niet samenvoegen in een internationaal streefcijfer (bijv. één internationaal streefdoel voor de reductie van het waterverbruik). De onderneming toonde zich echter bereid de evaluatieformulieren te delen met de adviescommissie en zo aantoonbaar te maken dat milieu, veiligheid en gezondheid op elk niveau systematisch worden meegenomen.

Analyse en vervolgstappen

ExxonMobil heeft een sterke staat van dienst op het gebied van gezondheid en veiligheid. Dat geldt ook voor sommige milieuterrinen (vermindering lekkages, voorkomen ongelukken). Het was indrukwekkend om de processen op locatie te kunnen zien en met de mensen in het veld te kunnen spreken. We ontvangen graag nog wat meer informatie over hoe MVG is verweven in de prestatiebeoordelingen van de medewerkers. Ook blijven we zoals altijd ijveren voor meer transparantie over de geformuleerde doelstellingen. De adviescommissie krijgt in september de gelegenheid om directe feedback aan het Executive Committee te geven.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

EXXONMOBIL CORPORATION

(VS)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Bezoldiging; Beheersing en rapportage uitstoot; Strategie klimaatverandering; Klimaatverandering (Overige); Water; Biodiversiteitsbeheer; Verontreinigingsbeheersing; Ethiek (Overige); Gebieden met een zwakke corporate governance; Relatie met de gemeenschap; Mensenrechten (Overige); Diversiteit; Gezondheid en veiligheid; Actieve contacten met belanghebbenden; Inrichting duurzaamheidskwesties; Rapportage en informatieverschaffing.

Activiteit

F&C heeft de onderneming officieel verzocht om een onderzoek door de afdeling HR te laten uitvoeren naar het effect van het gebrek aan gelijke bescherming en samenlevingsvoordelen voor lesbische en homoseksuele medewerkers. We wilden in het bijzonder weten of medewerkers van wie het huwelijk en de zorg- en pensioenrechten niet op alle markten worden erkend, minder bereid zijn tot overplaatsing. Gezien het feit dat overplaatsing een voorwaarde is voor promotie vermoeden we dat bepaalde medewerkers hierdoor worden achtergesteld. Er is veel vraag naar jonge olie-ingenieurs en de keuze zou dan sneller op een andere grote oliemaatschappij kunnen vallen. Het beleid en de emolumenten voor partners van dezelfde sekse zijn bij vrijwel alle andere oliemaatschappijen beter geregeld.

Reactie

De eerste reactie van de afdeling HR van ExxonMobil op het idee van een dergelijk onderzoek was niet positief. Uit de systemen blijkt niet dat het ontbreken van emolumenten voor de levenspartner een consequente rol speelt in het afwijzen van promotie. De onderneming is er dan ook gerust op dat het huidige antidiscriminatiebeleid afdoende werkt. Personeelswerving levert nog altijd goede resultaten op en ExxonMobil is niet bang dat er ingenieurs op dit punt zullen afhaken.

Analyse en vervolgstappen

We willen bij het overleg met het management in september de kans aangrijpen om dit onderwerp nader uit te diepen. De sector staat een enorme golf pensioneringen van olie-ingenieurs te wachten; men is het erover eens dat het aanbod vanuit het onderwijs geen gelijke tred houdt met de vraag vanuit de sector. ExxonMobil is de enige grote oliemaatschappij die geen verzekering of erkenning biedt voor levenspartners van dezelfde sekse tenzij dat wettelijk is voorgeschreven (in bepaalde staten of landen). Dit kan de reputatie van de onderneming parten gaan spelen en kan ook nadelig uitpakken voor de uitkomsten in de strijd om jong talent.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Olie en gas

VERTROUWELIJK - NIET VOOR PUBLICATIE

GAZPROM

(RU)

Risicostatus: ■ ■ ■ ■ ■

Beleggingscategorie: Aandelen

Status: **Vertrouwelijk**

Onderwerp: Corporate governance (Overige); Bezoldiging; Bestuursstructuur; Strategie klimaatverandering; Beheersing en rapportage uitstoot; Ethiek (Overige); Relatie met de gemeenschap; Gebieden met een zwakke corporate governance; Mensenrechten (Overige); Rapportage en informatieverschaffing; Inrichting duurzaamheidskwesaties; Actieve contacten met belanghebbenden.

Activiteit

F&C heeft gereageerd op het perceptieonderzoek dat Gazprom heeft laten uitvoeren. De belangrijkste achterliggende factoren voor de marktwaarde van de onderneming blijken onder andere de strategische en operationele inmenging van de Russische overheid, onvoldoende nadruk op waardecreatie voor de aandeelhouder en het inefficiënte besluitvormingsproces op bestuursniveau te zijn. F&C heeft geadviseerd de bestuursbalans te verbeteren in de vorm van onafhankelijkheid, vaardigheden en expertise van de bestuurders, onafhankelijkheid van de auditcommissie en een gepaste beloningsstructuur voor het senior management. De onderneming zou er volgens ons advies goed aan doen het interne controlesysteem en de rapportage te versterken. Ook hebben we gewezen op het belang van een betere beheersing van de belangrijkste risico's en effecten op het gebied van milieu en maatschappij.

Reactie

Gazprom ziet in dat de slechte corporate governance een aanzienlijk negatief effect heeft op de marktwaardering en de koersontwikkeling. De onderneming wil graag onafhankelijker worden van de overheid; in de praktijk is er echter weinig gedaan om dat ook echt te realiseren. Bij de laatste Algemene Vergadering van Aandeelhouders was er weer maar één onafhankelijke kandidaat die zich voor het Bestuur verkiesbaar stelde. Volgens Gazprom heeft het Bestuur weinig inzicht in duurzaamheidsfactoren. Dit maakt het moeilijk voor het management om aan dit gebied meer aandacht te schenken. Niettemin is er de afgelopen twee jaar aanzienlijke voortgang geboekt. Daar wordt uitgebreid over gerapporteerd in het eerste duurzaamheidsverslag van Gazprom, dat begin 2011 is verschenen.

Analyse en vervolgstappen

F&C blijft aandringen op verbetering van de werkwijze op het gebied van corporate governance en duurzaamheid. Ons actieve aandeelhouderschap richt zich zowel op het Bestuur als op het uitvoerend management.

Risicostatus: ■ Laag ■ Medium ■ Medium/hoog ■ Hoog

De bepaling van de risicostatus door F&C is gebaseerd op 1) de portefeuille-impact van het ESG-criterium op de beleggerswaarde en 2) de effectiviteit van de wijze waarop de onderneming het ESG-criterium adresseert.

F&C benadrukt het vertrouwelijke karakter van deze rapportage. Niets uit deze rapportage mag openbaar gemaakt worden. Informatie aangemerkt als "vertrouwelijk" mag niet extern gebruikt worden. Overige informatie mag na akkoord van F&C gebruikt worden.

Doelstellingen actief aandeelhouderschap

F&C spreekt ondernemingen actief aan op negen algemene thema's voor actief aandeel- en obligatiehouderschap, ook wel engagement genoemd. Wij formuleren voor elk van die thema's specifieke doelstellingen en evalueren deze jaarlijks. De doelstellingen en specifieke aandachtsgebieden worden hieronder nader beschreven.

Bestuur

Corporate governance

F&C moedigt ondernemingen aan sterke normen voor ondernemings-

bestuur in te stellen ter bevordering van de waardecreatie op de lange termijn. F&C maakt zich daarbij sterk voor:

- De rechten van minderheidsaandeelhouders, in het bijzonder bij ondernemingen waarin grootaandeelhouders een controlerend belang hebben.
- Effectief Bestuur met de juiste mix van onafhankelijkheid, diversiteit en vaardigheden.
- Hoog niveau van transparantie en informatieverschaffing, mede over belangrijke zaken op het gebied van mens, maatschappij en bestuur.
- Solide risicobeheer: we stimuleren ondernemingen om het interne controlesysteem te verbeteren en werken aan de bewustwording van maatschappelijke en milieufactoren en de bedrijfsrisico's die daarmee gemoeid zijn.
- Rechtvaardige beloningssystemen, waarmee een sterk management kan worden aangetrokken en behouden; dit met behulp van op prestaties gebaseerde financiële prikkels als beloning voor waardecreatie op de lange termijn.

Duurzaamheidsbeheer en -rapportage

F&C moedigt ondernemingen aan om de risico's en kansen

op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur te signaleren, daarover verslag uit te brengen en effectieve systemen in te richten om deze te beheersen.

- Bestuursverantwoordelijkheid voor duurzaamheidsvraagstukken en effectieve structuren om deze verantwoordelijkheid uit te oefenen.
- Formeel beleid voor alle belangrijke duurzaamheidsvraagstukken.
- Beheer- en bewakingssystemen voor de invoering van duurzaamheidsbeleid.
- Transparante rapportage en melding van de risico's, het beleid, de implementatie en de prestaties op duurzaamheidsgebied.

Milieu

Milieubeheer

F&C spreekt ondernemingen direct aan op het beheersen van het milieueffect van de bedrijfsactiviteiten en dringt aan op:

- De ontwikkeling van krachtige milieubeheersingssystemen, waarmee de risico's worden gesignaleerd en aangepakt.
- Informatieverschaffing over de prestaties op het gebied van milieubeheersing.
- Formulering van een bedrijfsstrategie waarin zowel de risico's als de kansen van veranderende milieuwetgeving en -normen tot uiting komen, alsook de vraag van de klant naar duurzame producten.

Klimaatverandering

F&C moedigt ondernemingen aan om de risico's en kansen van klimaatverandering op te

pakken en daar iets mee te doen.

- Bij overheden en toezichthouders wordt aangedrongen op duidelijk beleid voor de lange termijn, waarmee de overgang kan worden gemaakt naar een economie die minder van fossiele brandstoffen afhankelijk is.
- Bij alle ondernemingen wordt aangedrongen op het evalueren en actief beheersen van de risico's en kansen die klimaatverandering met zich meebrengt voor de bedrijfsvoering, in het bijzonder:
 - bij ondernemingen met een forse uitstoot van broeikasgassen: het meten, minimaliseren en melden van die uitstoot.
 - bij ondernemingen die waarschijnlijk last krijgen van het effect van klimaatverandering: het nemen van passende aanpassingsmaatregelen om de bedrijfsvoering te beschermen en versterken.

Ecosysteemdiensten

F&C moedigt alle ondernemingen die zich met belangrijke risico's of

kansen in verband met ecosysteemdiensten geconfronteerd zien aan om deze te doorgronden en te beheersen.

- Biodiversiteitsbeheer: invoeren van beleid en beheersingsproces voor (in)directe biodiversiteitseffecten.
- Toegang tot grond: ontwikkelen van strategie en managementsystemen voor goedkeuring van toezichthouder en gemeenschap.
- Water: integreren planning waterverbruik in projectplanning en formuleren reductiedoelstellingen.
- Overige ecosysteemdiensten: implementeren beleid en managementsystemen voor een zekere toevoer van biologische hulpmiddelen.

Maatschappij

Mensenrechten

Ondernemingen die opereren in gebieden waar de rechtsstaat zwak is, waar conflicten heersen of mensenrechten worden overtreden, aansporen om de risico's voor hun bedrijfsvoering te beheersen door middel van:

- Mensenrechtenbeleid voor de eigen activiteiten en die van gelieerde ondernemingen en partners in joint ventures.
- Richtlijnen voor het managen van de veiligheid van werknemers en bedrijfslocaties.
- Procedures voor overleg met de gemeenschap, waaronder inheemse bevolkingsgroepen.
- Werkwijzen voor het evalueren van toegangs-, veiligheids- en privacyrisico's in verband met technologie en telecommunicatie.
- Beleid voor direct contact met lokale politieke leiders, waarin wordt gewezen op het belang voor het bedrijfsleven van een stabiele, verantwoording verschuldigde overheid.

Bedrijfsethiek

F&C zet zich in voor een effectieve bedrijfsethiek bij ondernemingen.

- Stimuleren ontwikkeling en hantering zorgvuldigheidsprocedures voor de keuze van vertegenwoordigers, tussenpersonen, adviseurs en andere zakenpartners.
- Grondstofproducenten worden aangemoedigd zich aan te sluiten bij en actief deel te nemen aan het Extractive Industries Transparency Initiative (EITI).
- Stimuleren inrichting effectieve en vertrouwelijke klokkenluiderprocedures voor werknemers.
- Stimuleren invoering F&C-richtlijnen ten aanzien van politieke invloed.
- Stimuleren betere informatieverschaffing over anticorruptiebeleid, -structuren en -systemen.

Arbeidsomstandigheden

F&C dringt bij ondernemingen aan om het arbeidsrisico zo laag mogelijk te houden.

- Goede werkomstandigheden voor wat betreft gezondheid en veiligheid, antidiscriminatie en diversiteit.
- Beleid voor de arbeidsomstandigheden in de bedrijfskolom (op basis van internationaal erkende normen, de kernconventies van de International Labour Organization, ILO) en de inrichting van managementsystemen voor de implementatie hiervan (onder andere samenwerking met leveranciers om de standaarden te verbeteren).

Volksgezondheid

F&C moedigt alle ondernemingen die te maken hebben met belangrijke vraagstukken op het gebied

van de volksgezondheid aan om een duidelijke strategie voor de aanpak van deze risico's te ontwikkelen en om een proces voor de beheersing van die risico's te definiëren en te implementeren.

- Toegang tot medicijnen: relevante ondernemingen aanmoedigen de aanbevelingen van F&C voor een verantwoorde benadering van toegang tot medicijnen over te nemen.
- Hiv/aids: aandringen op een evaluatie van de huidige en potentiële gevolgen van de pandemie op de internationale activiteiten van ondernemingen en optimale reactie- en preventiestrategieën ontwikkelen.
- Voeding: ondernemingen stimuleren om het voedingsprofiel van producten te verbeteren, duidelijke normen voor etikettering te formuleren en een verantwoorde marketing te voeren.
- Tabak: ondernemingen stimuleren om producten te ontwikkelen die minder schade toebrengen en om een verantwoord marketing- en distributiebeleid in te voeren.
- Productveiligheid: bij ondernemingen aandringen op sterke systemen voor de kwaliteitsbeheersing en op de toepassing daarvan bij alle toeleveranciers.

Engagement per onderneming

Onderneming	Land	Aandelen	Vastrentend	Actief benaderd*	Voorlichting*	Ondernemingsbestuur (CG)	Duurzaamheidsbeheer en -rapportage	Bedrijfsethiek	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volkgezondheid	Milieubeheer	Ecosysteemdiensten	Klimaatverandering	Milestones
Abbott Laboratories	VS	J	J												
Abercrombie & Fitch Co.	VS	J	J												
Advanced Semiconductor Engineering (ASE)	TW	J	J												
AEGON	NL	J	J	J											
Agilent Technologies, Inc.	VS	J	J												
Ahold	NL	J	J	J											
American Express	VS	J	J	J											
Anglo American	VK	J	J	J	J										
Anglogold Ashanti	ZA	J	J	J	J										
Antofagasta	VK	J	J	J	J										
Apache Corporation	VS	J	J												
ArcelorMittal	LU	J	J	J											
Asian Bamboo AG	DE	J		J											
AstraZeneca	VK	J		J											
Australia & New Zealand Banking Group Ltd	AU	J		J											
AXA	FR	J	J	J											
Banco Bilbao-Vizcaya (BBVA)	ES	J	J	J											
Banco Santander SA	ES	J	J	J	J										
Bank of America Corporation	VS	J	J	J											
Bank of China	CN	J		J											
Bank of Montreal	CA	J		J											
Bank of New York Mellon Corporation	VS	J		J											
Bank of Nova Scotia/Scotiabank	CA	J		J											
Banpu	TH	J		J											
Barclays	VK	J	J	J											
BASF	DE	J		J											
BB&T Corporation	VS	J		J											
BG Group	VK	J		J											
BHP Billiton Plc	VK	J	J	J	J										
BNP Paribas	FR	J	J	J	J										
Boeing Company	VS	J		J											
BP	VK	J	J	J	J										
Bridgestone	JP	J		J											
British American Tobacco	VK	J	J	J											
Buenaventura SA	PE	J		J											
Buzzi Unicem Spa	IT	J		J											
C&C Group	IE	J		J											
Cable & Wireless Communication	VK	J		J											
Campbell Soup Company	VS	J		J											
Capital One Financial Corporation	VS	J	J	J											
CapitaLand Ltd	SG	J		J											
Cardinal Health Inc.	VS	J		J											
Carlsberg	DK	J		J											
Casino Guichard	FR	J	J	J											
Chevron Corporation	VS	J		J	J										
China Life Insurance	CN	J		J											

☛ Een milestone geeft aan dat een onderneming haar beleid, praktijk of performance heeft verbeterd, nadat F&C de onderneming hierop heeft aangesproken.

* 'Actief benaderd' geeft aan waar F&C een actieve dialoog met de betreffende onderneming is aangegaan. 'Voorlichting' refereert naar engagement met een grotere groep ondernemingen.

Engagement per onderneming

Onderneming	Land	Aandelen	Vastrentend	Actief benaderd*	Voorlichting*	Ondernemingsbestuur (CG)	Duurzaamheidsbeheer en -rapportage	Bedrijfsethiek	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Milieubeheer	Ecosysteemdiensten	Klimaatverandering	Milestones
China Shenhua	CN	J		J											
China Unicom	HK	J		J											
Chinatrust Financial	TW	J		J											
Cisco Systems Inc.	VS	J		J											
Citigroup Inc.	VS	J	J	J											
CNOOC LTD	CN	J	J	J											
Commerzbank AG	DE		J	J											
Commonwealth Bank of Australia	AU	J	J	J											
ConocoPhillips Company	VS	J	J	J											
Credit Agricole	FR	J		J	J										
Credit Suisse AG	CH	J	J	J	J										
Daelim Industrial	KR	J		J											
Daewoo Shipbuilding	KR	J		J											
Daimler	DE	J	J	J											
Danaher Corporation	VS	J	J	J											
Danske Bank A/S	DK	J		J											
Dell Inc.	VS	J		J											
Delta Electronics	TW	J		J											
Deutsche Bank AG	DE	J	J	J	J										
Dnb NOR ASA	NO	J		J											
Domino's Pizza UK & Ireland Plc	VK	J		J											
Dong Energy	DK		J	J											
Drillisch AG	DE	J		J	J										
DS Smith Plc	VK	J		J											
Duke Energy Corporation	VS	J		J											
E Sun Financial Holdings Co Ltd	TW	J		J											
E.ON	DE	J	J	J											
Eaton Corporation	VS	J		J											
Ebro Foods (FKA Ebro Puleva)	ES	J		J											
Eli Lilly and Company	VS	J		J											
EnCana Corporation	CA	J		J											
Eni	IT	J	J	J	J										
Eurasian Natural Resources Corp (ENRC)	VK	J		J	J										
Evraz Group	RU	J		J	J										
Exelon Corporation	VS	J	J	J											
Express Scripts	VS	J		J											
Exxaro Resources Ltd	ZA	J		J											
ExxonMobil Corporation	VS	J		J	J										
Fibria Celulose SA	BR	J		J											
Fifth Third Bancorp	VS	J		J	J										
Finmeccanica	IT	J		J											
First Horizon National Corporation	VS	J		J											
Ford Motor Company	VS	J		J											
Freeport-McMoRan Copper & Gold	VS	J		J	J										
G4S	VK	J		J											
Gazprom	RU	J		J	J										

☑ Een milestone geeft aan dat een onderneming haar beleid, praktijk of performance heeft verbeterd, nadat F&C de onderneming hierop heeft aangesproken.

* 'Actief benaderd' geeft aan waar F&C een actieve dialoog met de betreffende onderneming is aangegaan. 'Voorlichting' refereert naar engagement met een grotere groep ondernemingen.

Engagement per onderneming

Onderneming	Land	Aandelen	Vastrentend	Actief benaderd*	Voorlichting*	Ondernemingsbestuur (CG)	Duurzaamheidsbeheer en -rapportage	Bedrijfsethiek	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Milieubeheer	Ecosysteemdiensten	Klimaatverandering	Milestones
GDF Suez	FR	J	J	J											
GlaxoSmithKline	VK	J		J											
Goldman Sachs Group Inc.	VS	J	J	J											
Grupo Financiero Banorte SAB de CV	MX	J		J											
Grupo Mexico S.A.B. de C.V.	MX	J			J										
H. Lundbeck	DK	J		J											
Hitachi Ltd	JP	J			J										
HSBC	VK	J	J	J	J										
Hutchison Whampoa Ltd.	HK	J	J	J											
Hypermarcas S.A	BR	J		J											
Iberdrola	ES	J	J	J	J										
ICAP	VK	J		J											
ICICI Bank Ltd	IN	J		J											
Iluka Resources Ltd	AU	J			J										
Impala Platinum Holdings	ZA	J			J										
JFE Holdings	JP	J			J										
Jindal Steel & Power	IN	J		J											
John Wood Group	VK	J		J											
Johnson & Johnson	VS	J		J											
JPMorgan Chase & Co.	VS	J	J	J											
Jyske Bank	DK	J			J										
Kazakhmys	KZ	J		J	J										
Kerry Group Plc	IE	J		J											
KGI Securities	TW	J		J											
Koc Holding AS	TR	J		J											
Lafarge	FR	J	J	J											
Lancashire Holdings	VK	J		J											
Lloyds Banking Group	VK	J	J		J										
Luxottica	IT	J		J	J										
M&T Bank Corporation	VS	J			J										
Macquarie Group	AU	J	J		J										
Magnit OJSC	RU	J		J											
Mahindra & Mahindra Ltd	IN	J		J											
MAN SE	DE	J			J										
Mediaset	IT	J		J											
Metro AG	DE	J			J										
Morgan Stanley	VS	J	J		J										
Muenchener Rueckversicherung (MunichRe)	DE	J		J											
National Australia Bank	AU	J	J		J										
Nestlé	CH	J		J											
Newcrest Mining Ltd	AU	J			J										
Newmont Mining Corporation	VS	J			J										
News Corporation	VS	J	J	J											
Nokia	FI	J		J											
Nordea Bank AB	SE	J	J		J										
Novo Nordisk	DK	J		J											

☑ Een milestone geeft aan dat een onderneming haar beleid, praktijk of performance heeft verbeterd, nadat F&C de onderneming hierop heeft aangesproken.

* 'Actief benaderd' geeft aan waar F&C een actieve dialoog met de betreffende onderneming is aangegaan. 'Voorlichting' refereert naar engagement met een grotere groep ondernemingen.

Engagement per onderneming

Onderneming	Land	Aandelen	Vastrentend	Actief benaderd*	Voorlichting*	Ondernemingsbestuur (CG)	Duurzaamheidsbeheer en -rapportage	Bedrijfsethiek	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Milieubeheer	Ecosysteemdiensten	Klimaatverandering	Milestones
Nucor Corporation	VS	J	J												
Occidental Petroleum Corporation	VS	J	J	J											
OMV AG	JP	J	J												
Orkla ASA	NO	J	J												
OTP Bank	HU	J		J											
Pace Plc	VK	J	J												
Pacific Rubiales Energy Corp.	CA	J	J												
Petrochina	CN	J		J											
Petrofac Ltd	VK	J		J											
Pfeiffer Vacuum Tech.O.N.	DE	J	J	J											
Pfizer Inc.	VS	J	J	J											
Ping An Insurance	CN	J		J											
Pirelli SpA	IT	J		J											
Polski Koncern Naftowy ORLEN SA	PL	J		J											
Prudential Plc	VK	J		J											
Reed Elsevier	VK	J		J											
Reliance Industries Ltd.	IN	J		J											
Repsol	ES	J	J	J											
Rexam	VK	J	J	J											
Rhoen Klinikum	DE	J		J											
Ringkjøbing Landbobank A/S	DK	J		J											
Rio Tinto	VK	J	J	J	J										
Rosneft Oil Co	RU	J		J											
Royal Bank of Canada	CA	J		J	J										
Royal Bank of Scotland Group	VK	J	J	J	J										
Royal Dutch Shell	VK	J		J	J										
Rural Electrification	IN	J		J											
RWE AG	DE	J	J	J											
SABMiller Plc	VK	J		J											
Sanofi-Aventis	FR	J		J											
Sasol	ZA	J		J											
Scottish & Southern Energy Plc	VK	J		J											
Shiseido Co Ltd	JP	J		J	J										
Siemens AG	DE	J		J											
SK Energy	KR	J		J	J										
Skandinaviska Enskilda Banken (SEB)	SE	J		J											
Societe Generale	FR	J	J	J	J										
Standard Chartered PLC	VK	J		J											
Statoil	NO	J		J	J										
Suncor Energy	CA		J	J	J										
SunTrust Banks	VS	J		J											
Svenska Handelsbanken AB	SE	J		J											
Swiss Reinsurance Co Ltd	CH	J	J	J											
Telecom Italia	IT	J	J	J											
Tesco	VK	J	J	J											
Tesoro Corporation	VS	J		J											

☑ Een milestone geeft aan dat een onderneming haar beleid, praktijk of performance heeft verbeterd, nadat F&C de onderneming hierop heeft aangesproken.

* 'Actief benaderd' geeft aan waar F&C een actieve dialoog met de betreffende onderneming is aangegaan. 'Voorlichting' refereert naar engagement met een grotere groep ondernemingen.

Engagement per onderneming

Onderneming	Land	Aandelen	Vastrentend	Actief benaderd*	Voorlichting*	Ondernemingsbestuur (CG)	Duurzaamheidsbeheer en -rapportage	Bedrijfsethiek	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Milieubeheer	Ecosysteemdiensten	Klimaatverandering	Milestones
Teva Pharmaceutical Industries Ltd	IL	J	J												
The TJX Companies Inc.	VS	J	J												
TNK-BP Holding	RU	J	J												
TNT	NL	J	J												
TOD's SpA	IT	J	J												
Tognum AG	DE	J		J											
Tokyo Electric Power Co (TEPCO)	JP	J	J												
Toronto Dominion Bank	CA	J		J											
Total, S.A.	FR	J	J	J	J										
Toyota Motor Corp	JP	J	J												
TUI	DE	J	J												
Tullow Oil	VK	J	J	J											
Unilever NV	NL	J	J												
US Bancorp	US	J		J											
Vale S.A. (fka Companhia Vale do Rio Doce)	BR	J	J	J											
Valero Energy Corporation	VS	J	J												
Veolia Environnement	FR	J	J	J											
Vinci SA	FR	J	J												
Viscofan SA	ES	J	J												
Vodafone	VK	J	J												
VTB Bank OJSC	RU	J	J	J											
Wesfarmers	AU	J	J												
Westpac Banking Corp	AU	J	J	J											
Xstrata Plc	VK	J	J	J											
Yara International	NO	J	J												
Zions Bancorporation	VS	J		J											

☑ Een milestone geeft aan dat een onderneming haar beleid, praktijk of performance heeft verbeterd, nadat F&C de onderneming hierop heeft aangesproken.

* 'Actief benaderd' geeft aan waar F&C een actieve dialoog met de betreffende onderneming is aangegaan. 'Voorlichting' refereert naar engagement met een grotere groep ondernemingen.

F&C gaat voor goud

Het bieden van zeer succesvolle beleggingsoplossingen is slechts een onderdeel van ons dienstenpakket. Als gedreven vermogensbeheerders zijn we vastbesloten om koploper te worden op alle onderdelen in onze branche.

F&C werd in 2010 voor het vijfde jaar op rij onderscheiden met de 'Gouden Standaard' in de categorie Vermogensbeheer. Wij beschouwen dit als een bijzondere prestatie, temeer daar slechts enkele andere bedrijven het voorrecht hebben gehad om deze onderscheiding in ontvangst te nemen. De Gouden Standaard heeft tot doel om bedrijven in de schijnwerpers te zetten die zich in de financiële sector niet alleen op het gebied van dienstverlening onderscheiden, maar ook op vijf andere belangrijke aspecten, te weten:

Financiële kracht

Het vermogen om te voldoen aan de verwachtingen van de cliënt en die zelfs te overtreffen.

Expertise en ervaring

De beschikking over uitstekende expertise en geschiktheid als vermogensbeheerder.

Service

Het vermogen om op effectieve wijze een relatie met de cliënt op te bouwen en te onderhouden.

Fair value

Het vermogen om te bepalen of cliënten waar voor hun geld krijgen.

Vertrouwen

Het vermogen om een vertrouwensrelatie met cliënten op te bouwen. De "Gouden Standaard" is dan ook één van de moeilijkste en meest prestigieuze onderscheiding die in de financiële sector te ontvangen zijn.

WINNER

Producten

F&C biedt een breed pakket aan beleggingsoplossingen voor pensioenfondsen, liefdadigheidsinstellingen, verzekeraars en overige organisaties. We bieden niet alleen de mogelijkheid tot discretionair vermogensbeheer, maar ook tot participatie in onze institutionele beleggingsfondsen. Verder beleggen wij in diverse regio's zakelijke waarden en vastrentende waarden.

Onze strategie is gebaseerd op vier pijlers:

- Partnership
- Overlaystrategieën
- Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
- Specialistische producten

Wat zou er beter kunnen?

Wij hopen dat wij uw zorgen en aandachtspunten goed voor het voetlicht hebben gebracht. Maar wij willen dat graag zeker weten en stellen uw inbreng dan ook zeer op prijs.

Graag horen wij van u wat u wilt dat er met uw geld wordt gezegd.

Voor vragen en/of opmerkingen kunt u contact opnemen met uw accountmanager. U kunt uw commentaar ook per post opsturen naar:

F&C Netherlands B.V.
Postbus 75471
1070 AL Amsterdam

Contact

Kantoren

Verenigd Koninkrijk

Tel: **+44 (0) 20 7011 5111**

Ierland

Tel: **+353 (0) 1 436 4000**

Nederland

Tel: **+31 (0) 20 582 3000**

Portugal

Tel: **+351 (0) 21 0033200**

Duitsland

Tel: **+49 (0) 69 308 55 098**

Hong Kong

Tel: **+(852) 3965 3160**

Verenigde Staten

Tel: **+1 (0) 617 426 9050**

Hoofdkantoor

Verenigd Koninkrijk

Tel: **+44 (0) 20 7628 8000**

Website: **www.fandc.com**

Belangrijke informatie

De in dit document weergegeven informatie was bij F&C bekend op 30 juni 2011, tenzij anders vermeld. Dit document is uitsluitend bedoeld voor de geadresseerde en dient niet te worden verstrekt aan niet-professionele beleggers en/of andere derden. De informatie die verschaft wordt in dit document is alleen bedoeld ter informatie. REO diensten kwalificeren niet als individueel vermogensbeheer danwel als het geven van beleggingsadvies. Dit document wordt uitgegeven door F&C Netherlands B.V., in Nederland gereguleerd door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) © Copyright F&C Netherlands B.V. 2011.